

Vereniging voor Protestants Christelijk
Basisonderwijs te Ureterp

**CBS De Opdracht:
"Het kind centraal"**

Jaarverslag 2018

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de Opdracht. Deze heeft als doel het publiekelijk verantwoorden van de middelen die ter beschikking zijn gesteld door de overheid. De verantwoording van het financiële beleid van een instelling is vastgelegd in de jaarstukken. Jaarstukken zijn de documenten met financiële en niet-financiële verantwoordingsgegevens, die op grond van wettelijke bepalingen door het bevoegd gezag van de bekostigende school moeten worden opgesteld en ingediend bij het departement. De jaarstukken gaan vergezeld van een accountantsverklaring.

Het Nederlandse onderwijsstelsel is uniek in de wereld. De overheid betaalt zowel het openbare als het bijzonder onderwijs (artikel 23 van de Grondwet). Christelijk onderwijs maakt deel uit van dit bijzonder onderwijs. Niet bestuurd door de overheid maar in ons geval door ouders die lid zijn van onze Vereniging voor PC onderwijs te Ureterp. Onze schoolvereniging bestaat sinds 1901. Dat betekende dat in de eerste 16 jaar van ons bestaan ouders zelf opdraaiden voor de kosten van het onderwijs. Bij de oprichting van onze school werd gekozen voor een Bijbeltekst uit het boek de Psalmen. Psalm 126 vers 3a.

*De Heere heeft grote dingen bij ons gedaan,
daarom zijn wij verblijd (vers 3b, aangevuld bij opening van ons huidige gebouw in 2010)*

Met dit jaarverslag wil het bevoegd gezag van het Protestants Christelijk Basis Onderwijs te Ureterp verticaal verantwoording afleggen aan het ministerie van OCW en horizontaal aan de ouders, werknemers en de MR.

We wensen u veel plezier bij het lezen van het bestuur jaarverslag.

Namens het bevoegd gezag,

A. v.d. Horn (voorzitter, toezichhoudend bestuur)

I. Braam (secretaris, toezichhoudend bestuur).

Inhoud

Voorwoord	1
Hoofdstuk 1 – Algemene instellingsgegevens.....	3
1.1 <i>Juridische structuur</i>	3
1.2 <i>Kernactiviteiten</i>	3
1.3 <i>Visie en Missie</i>	3
1.4 <i>Organisatiestructuur van het bestuur</i>	5
1.5 <i>Klachtenprocedure</i>	7
1.6 <i>Relatie CBS De Opdracht en het overige Protestants Christelijk Onderwijs in Opsterland</i>	7
Hoofdstuk 2 – Ontwikkelingen in het kalenderjaar 2018	9
2.1 <i>Algemeen</i>	9
2.2 <i>Personeel</i>	10
2.3 <i>Gevoerd onderwijsbeleid</i>	12
Hoofdstuk 3 – Financiën	19
3.1 <i>Personele bezetting in fte's (directie, OP en Overig)</i>	19
3.2 <i>Gevoerd financieel beleid</i>	20
3.3 <i>Analyse financieel resultaat</i>	23
Hoofdstuk 4 – Continuïteitsparagraaf	29
4.1 <i>Risicoparagraaf</i>	29
4.2 <i>Toekomstparagraaf</i>	31
4.3 <i>Meerjarenbalans en – begroting</i>	33
Hoofdstuk 5 – Overige rapportages	35
5.1 <i>Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem</i>	35
5.2 <i>De resultaten in 2018 van het interne risicobeheersings- en controlesysteem door het toezichthoudend orgaan</i>	39
Bijlage 1: Prestatiebox.....	44
Bijlage 2: Verantwoording middelen passend onderwijs.....	45
Bijlage 3: Jaarrekening	46

Hoofdstuk 1 – Algemene instellingsgegevens

1.1 Juridische structuur

De Vereniging voor Protestants Christelijk Basis Onderwijs te Ureterp, bestuursnummer 50104, wordt bestuurd door het bevoegd gezag, op basis van statuten en een huishoudelijk reglement. De vereniging is opgericht in 1901 en staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden onder nummer 40000263.

Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor het beheer van de gebouwen, die in juridisch eigendom zijn van de vereniging.

1.2 Kernactiviteiten

Het belangrijkste doel van de werkzaamheden van het bevoegd gezag is het in stand houden van een Protestants Christelijke school voor basisonderwijs. Het bevoegd gezag ziet erop toe dat de aard en de kwaliteit van het onderwijs in overeenstemming is met de grondslag, zoals die staat in art. 2 en 3 van de statuten.

1.3 Visie en Missie

De Vereniging voor Protestants-christelijk Basisonderwijs te Ureterp is opgericht in 1974 en zij aanvaardt als richtsnoer voor haar handelen de Bijbel als Gods woord.

De doelstelling van onze Vereniging is het oprichten en in stand houden van protestants-christelijke scholen voor primair onderwijs.

Het uitgangspunt van ons christelijk onderwijs in Ureterp

Wij stellen Gods Woord centraal in onze omgang met elkaar. Deze christelijke identiteit houdt voor ons in, dat we het kind zien als serieus, waardevol en uniek schepsel. ('Het kind centraal')
Wij willen de kinderen vertrouwd maken met de inhoud van Gods Woord (o.a. de leefregels). Samen leren wij vanuit de Bijbel hoe God met Zijn mensen omgaat in liefde en trouw. Het bewijs van Zijn trouw vinden we in de dood en opstanding van de Heer Jezus. Vanuit dit geloof mogen wij ons geborgen voelen en toevertrouwen aan Hem. Wij streven naar de grootst mogelijke openheid (leerling-leerling-leerkracht) om vanuit ons geloof zo bezig te zijn met het onderwijs.

Onze OPDRACHT:

dienstbaar zijn aan Hem en aan elkaar.

Visie van ons onderwijs:

We willen de kinderen:

leiden,
begeleiden,
stimuleren en bemoedigen.

Zodat ze:

hun individuele aanleg en capaciteiten respecterend,
zich kunnen ontplooiën tot:
goed functionerende, harmonieuze
mensen in onze maatschappij.

De Schoolvisie uitgewerkt: onze Missie

De schoolvisie uitgewerkt:

Wij willen de kinderen:

Leiden, begeleiden, stimuleren en bemoedigen.

Leiden	Wij zorgen ervoor dat: <ul style="list-style-type: none"> - kinderen doelgericht werken en sturen gericht op hun persoonlijke ontwikkeling, - de leerkracht voorbeeldgedrag vertoont, planmatig, enthousiast werkt en moderne methoden/materialen hanteert.
Begeleiden	Wij zorgen ervoor dat: <ul style="list-style-type: none"> - de leerkracht op een adequate manier begeleidt en hierop aanspreekbaar is, - begeleiden betrekking heeft op zowel het leren als ook op het zich prettig voelen op school, - kinderen met extra hulpvragen deskundige begeleiding krijgen.
Bemoedigen	Wij vinden dat een goede sfeer wordt geschapen door o.a: <ul style="list-style-type: none"> - het kind te benaderen vanuit een positieve benadering, voldoende reflectie (o.a. complimenten en portfolio gesprekken) op zijn of haar eigen kunnen (competenties), - voldoende ruimte te bieden voor ideeën vanuit de kinderen, - een klimaat waarbij alle kinderen zich thuis voelen.

Zodat ze:

Hun individuele aanleg en capaciteiten respecterend,

Zich kunnen ontplooien tot:

Goed functionerende, harmonieuze mensen in onze maatschappij.

Individuele aanleg en capaciteiten respecterend	Wij geven handen en voeten aan ons motto 'het kind centraal' door: <ul style="list-style-type: none"> - te werken met 5 leerlijnen bij rekenen, taal, spelling en begrijpend lezen, - te werken met de theorie van 'meervoudige intelligentie' van Howard Gardner, - ons te richten op het proces in plaats van op het product bij o.a. de beeldende vakken, - een breed aanbod te bieden (o.a. wetenschap & techniek en Engels in alle groepen), - te werken met een eigen plusgroep binnen de school voor (hoog) begaafden, - waar nodig kinderen extra individuele ondersteuning te bieden d.m.v. remedial teaching.
Zich kunnen ontplooien	Wij daarom: <ul style="list-style-type: none"> - aan kinderen de vraag stellen 'Wat heb jij nodig?' en daar vervolgens op inspelen, - een onderzoekende houding bij het kind leren ontwikkelen of leren vast te houden, - kinderen leren presenteren bij bijv. weeksluitingen, voorleeswedstrijden, muziekoptredens, - zoveel mogelijk gebruik maken van alle middelen op het gebied van ICT, - de specialistische kwaliteiten van onze leerkrachten school breed inzetten (o.a. op het gebied van muziek, techniek en beweging), - vanaf groep 5 portfolio gesprekken met het individuele kind en hun ouders voeren.
Tot goed, functionerende, harmonieuze mensen in onze maatschappij.	Wij daarom: <ul style="list-style-type: none"> - werken met de methodiek van Fides (samen bouwen aan zelfvertrouwen) - kinderen en hun ouders vroegtijdig en stapsgewijs helpen om passende keuze te maken voor het voortgezet onderwijs, - kinderen helpen te ontdekken (d.m.v. kringgesprekken, weekthema's) wat hun plek is in deze maatschappij en de wereld waarin we leven, - werken met normen en waarden die wij uit de Bijbel halen en vooral uit het leven van Jezus Christus.

1.4 Organisatiestructuur van het bestuur

Het bevoegd gezag (het bestuur van de vereniging voor pc onderwijs te Ureterp) bestaat uit 7 personen, die door de leden uit de leden zijn gekozen en bestaat uit een voorzitter en secretaris, een penningmeester, een onderhouder van onderwijscontacten, een onderhouder van ledencontacten, een Arbo coördinator en een onderhouds/huisvesting coördinator.

Bestuursamenstelling 31-12-2018

Dagelijks bestuur – uitvoerende bestuurders		Algemeen bestuur - toezichthouders	
Anita Zeilinga	Penningmeester	Andre v/d Horn	Voorzitter
Lenneke Elverdink	Onderwijs en personeel	Inge Braam	Secretaris
Fokko Reitsma	Onderhoud en huisvesting	Peter Postma	Algemeen bestuurslid
		Lucia Taekema	Algemeen bestuurslid

Het bestuur van de Vereniging voor PC Onderwijs heeft taken en bevoegdheden gemandateerd aan de directie van de onder de vereniging ressorterende school CBS De Opdracht te Ureterp.

Dit statuut is na advies van de medezeggenschapsraad door het bestuur vastgesteld op 19 mei 2011. De bestuursleden hebben een zittingsduur van 4 jaar.

Het bestuur is als bevoegd gezag de werkgever van de leerkrachten, de directeur en de onderwijsassistenten.

De directie bestaat uit een zogenaamd kernteam van de:

- directeur,
- intern begeleider (I.B. –er)
- onder- midden- en bovenbouwcoördinator

De vereniging is aangesloten bij de volgende externe organisaties:

- VCSO: de Vereniging Christelijke Scholen Opsterland van de vijf Prot. Chr. Scholen in Opsterland. De VCSO behartigt de bestuurlijke samenwerking en zorgt er ook voor dat de kleine PC scholen in Opsterland kunnen blijven bestaan. Het geheel wordt aangestuurd door een eigen bestuur en een bestuursdirecteur.

- Passend Onderwijs Opsterland (POO zie www.po-opsterland.nl) is de vereniging die, vanaf 1 augustus 2014, in de gemeente Opsterland de gelden vanuit het Samenwerkingsverband Friesland beheert. De samenwerkende Protestants Christelijke en openbare scholen in Opsterland, hebben besloten om met de komst van Passend Onderwijs, hun inhoudelijke samenwerking op het gebied van leerlingenzorg te continueren. Zij opereren overeenkomstig de uitgangspunten van het ondersteuningsplan van Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Fryslân. Afspraken over de samenwerking staan in een hiervoor opgesteld convenant.

De deelnemende scholen dragen volgens een afgesproken verdeelsleutel naar rato bij aan de kosten van Passend Onderwijs Opsterland.

Passend Onderwijs Fryslân maakt de financiële middelen die bestemd zijn voor de school over naar de VCSO. Na aftrek van de kosten voor o.a. het expertisecentrum wordt door de VCSO in termijnen een bedrag naar de school overgemaakt, dat bestemd is voor het bieden van passende ondersteuning.

De middelen worden ingezet om conform het schoolondersteuningsplan gepaste zorg te bieden. Die inzet betreft begeleidingsuren door onze IB-er en de aanschaf van extra materialen en voorzieningen die nodig zijn om aan te sluiten bij specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen.

Onze vereniging is tevens aangesloten bij het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Fryslân. Alle gegevens betreffende dit verband zijn terug te vinden op www.passendonderwijsinfryslan.nl

Verder is de school aangesloten bij Verus. Een organisatie die opkomt voor de belangen van het Protestants Christelijk Onderwijs. Verus kan het bestuur als werkgever ondersteuning geven op diverse gebieden. De school is daarnaast lid van de PO-raad. De PO-raad onderhandelt namens de werkgevers met de werknemersorganisaties over de cao. Door de aansluiting bij de PO-raad is de landelijke CAO automatisch ook van toepassing voor onze school. Ook de door de PO-raad ontwikkelde code 'goed bestuur' is van toepassing op onze vereniging.

Interne organisatie:

Verantwoording over het gevoerde schoolbeleid vindt plaats aan de MR. Daarnaast kent onze school een ouderraad die vooral wordt betrokken bij de praktische vragen en zaken van school. Jaarlijks wordt tijdens de algemene ledenvergadering door middel van de verslaglegging, verantwoording afgelegd aan de geïnteresseerde leden. Na de ledenvergadering wordt een gezamenlijk informele bijeenkomst georganiseerd tussen de leden van het bestuur, de MR en de ouderraad. Gesproken kan worden over inhoudelijke onderwerpen zoals de invloed van de veranderende maatschappij en de impact op het gezin en onderwijs. In 2018 is vanuit het bestuur en de MR een werkgroep opgericht met de opdracht om te onderzoeken of CBS De Opdracht in de nabije toekomst omgevormd zou kunnen worden tot IKC De Opdracht (integraal kindcentrum).

1.5 Klachtenprocedure

Het bestuur van onze school is aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie GCBO (Geschillen Commissies Bijzonder Onderwijs). Deze klachtencommissie is bedoeld als sluitstuk van een regeling, waarop kan worden teruggevallen als er beslist geen oplossing gevonden kan worden. De klachtenregeling geldt voor een ieder die bij de school betrokken is, zoals teamleden, leerlingen, ouders, bestuursleden, ondersteunend personeel enz. Klachten kunnen gaan over bijvoorbeeld begeleiding van leerlingen, toepassing van strafmaatregelen, beoordeling van leerlingen, de inrichting van de schoolorganisatie, seksuele intimidatie, discriminerend gedrag, agressie, geweld en pesten. De volledige klachtenregeling alsmede klachtenprocedure liggen ter inzage op school of kunt u lezen op de website: www.klachtencommissie.org

Samengevat ziet de klachtenlijn er als volgt uit:

1. De klacht eerst met de leerkracht bespreken.
2. Wordt de klacht niet naar tevredenheid opgelost, dan kan de directeur als contactpersoon worden aangesproken.
3. De contactpersoon verwijst u naar eventueel het bevoegd gezag/MR en de vertrouwenspersoon of een andere derde.
4. Is er dan nog geen overeenstemming bereikt, dan kan de landelijke geschillencommissie schriftelijk in kennis gesteld worden.

In 2018 konden alle klachten, vragen of opmerkingen afgehandeld worden via punt 1 en/of 2.

1.6 Relatie CBS De Opdracht en het overige Protestants Christelijk Onderwijs in Opsterland

De besturen van de vijf Christelijke scholen in Opsterland zijn lid van de VCSO, de vereniging Christelijke Scholen Opsterland. Er wordt gewerkt met en vanuit een vierjarig strategisch beleidsplan (2014-2018). Het bestuur wordt gevormd door personen die deskundig zijn op bepaalde terreinen, zoals financiën, HRM en onderwijs. Zij hebben een toezichhoudende rol. De uitvoerende taken liggen bij de bestuursdirecteur.

Zowel voor de leden van het VCSO-bestuur als voor de bestuursdirecteur zijn profielen vastgesteld.

De besturen van de scholen die lid zijn van de VCSO behouden hun autonomie. Binnen dat kader worden door de bestuursdirecteur adviserende, ondersteunende, coördinerende en monitorende taken uitgevoerd.

Bijzonder goed onderwijs!

De VCSO werkt in een convenant samen met de Openbare scholen in de gemeente Opsterland (Comprix) aan de uitvoering van Passend Onderwijs. Er is een gezamenlijk expertisecentrum. Op basis van schoolgrootte en leerlingaantallen worden de kosten voor dit centrum gedragen door de VCSO-scholen.

In VCSO verband wordt door de aangesloten scholen in gezamenlijkheid aan beleidsontwikkeling gedaan. Ook streven we naar schaalwinst op financieel terrein.

Onderwerpen die in 2018 expliciet aandacht hebben gehad zijn:

- * Het in gezamenlijkheid met de gemeente Opsterland en Comprix opzetten van een nieuw kader voor IMV en kunst- en cultuuronderwijs.
- * Het uitwerken van onderdelen die annex zijn aan de AVG-wet
- * Het faciliteren van interne mobiliteit.
- * Het in samenwerking met Comprix en met CBO de Tjongerwerven verder ontwikkelen van beleid m.b.t. krimp
- * Het organiseren van scholing voor besturen en de medezeggenschapsraden
- * Het organiseren van een intervisiemiddag voor alle teamleden van de VCSO-scholen.
- * Het streven naar schaalvoordelen m.b.t. gezamenlijke contracten en inkoop
- * Het mee besturen van het expertisecentrum van Passend Onderwijs Opsterland.
- * Het samen met CBO de Tjongerwerven en Comprix opzetten en inrichten van een nieuw expertisecentrum voor Passend onderwijs voor de aangesloten scholen.
- * Het mee sturing geven aan inhoud en uitvoering van VVE.
- * Het invullen van het beleid m.b.t. inzet buurtsportcoaches.

Daarnaast zijn er weer diverse zaken in onderling overleg via en door de VCSO geregeld en uitgevoerd.

Daarnaast zijn er diverse zaken in onderling overleg via en door de VCSO geregeld en uitgevoerd. De VCSO is sinds augustus 2015, lid van de Christelijke Besturen Organisatie Fryslân, CBOF.

Hoofdstuk 2 – Ontwikkelingen in het kalenderjaar 2018

2.1 Algemeen

De Opdracht mag zich tot en met 2019 noemen een excellente school noemen.
De jury voor de excellente scholen duidde ons onderwijs in 2017 als volgt:

De buitengewone kwaliteit van CBS De Opdracht is niet alleen aantoonbaar, maar ook duurzaam.
Daarom ontvangt u het predicaat. Daar mag u heel trots op zijn!

Samenvatting vanuit het excellentieprofiel:

Hoofddoel van de school is: elke leerling in staat stellen zijn/haar talenten te ontwikkelen door middel van uitdagend onderwijs gegeven door professionele leerkrachten in een veilige schoolsituatie.

Meer informatie hierover kunt u lezen op www.excellentescholen.nl

Invoeren nieuwe methoden en ICT

Vanuit het schoolplan werd gesteld dat we als school willen onderzoeken welke nieuwe methode voor begrijpend lezen geschikt zou zijn voor onze school. Mede door de invoering van een andere manier van werken op het gebied van wereldoriëntatie en het begeleidingstraject wat we hiervoor volgen is het besluit voor de invoering van een nieuwe methode uitgesteld naar 2019.

De invoering van de zgn. Chromebooks is prima verlopen en we hebben besloten om dit nu structureel door te zetten. Elke leerling vanaf groep 5 krijgt een eigen Chromebook op school.

Kwaliteitsbeleid

Het is ons gelukt om ook het certificaat van 'Welbevinden' te behalen als onderdeel van de Gezonde School. De leerlingenvragenlijst vanuit WMK is afgenomen. Ook hebben we dit schooljaar de vragenlijst van Zien laten invullen door de leerlingen. De uitkomsten van de leerlingen kunnen we nu naast die van de leerkrachten leggen en bespreken met de ouders en/of de leerlingen.

Op het gebied van de beleidsplannen is het document voor werken met (hoog)begaafde leerlingen gemaakt.

Er is door het VCSO bestuur een advies en een voorstelroute opgesteld m.b.t. verdere professionalisering bestuurlijke inrichting van onze school. Het VCSO bestuur kiest ervoor om de functie van directeur om te zetten in directeur-bestuurder. Hiervoor zullen de statuten moeten worden aangepast. Uitvoering en verdere bespreking vinden plaats in 2019.

Onderwijskundig beleid

Het afgelopen schooljaar hebben we als team een keuze gemaakt voor hoe wij willen werken met wereldoriëntatie. Samen met een werkgroep van leerkrachten en begeleidingsdocenten van Cedin hebben we hiervoor een route gevolgd. De uitkomst is dat we thematisch willen werken met dit onderdeel op school. In het schooljaar 2018-2019 gaan we door met een vervolgroute en willen we onderzoeken in hoeverre we dit kunnen laten aansluiten op meertaligheid en begrijpend lezen. Hiervoor kunnen we gebruik maken van een subsidieaanbod van de provincie Friesland.

Dit jaar hebben we scholing gevolgd over het schrijfonderwijs en zijn hier afspraken over gemaakt. We gaan door met de huidige schrijfmethode omdat deze prima voldoet aan de eisen die nodig zijn voor goed schrijfonderwijs.

Professionalisering

In 2018 zijn er naast de teamscholing diverse leerkrachten bezig geweest met een individueel professionaliseringstraject:

- 5 rollen van de leerkracht (CPS)
- opleiding tot specialist werken met (hoog) begaafde kinderen (Cedin)
- opleiding specialist het jonge kind (Bureau Meesterschap)
- opleiding intern begeleider (Windesheim)
- opleiding bewegingsdocent (Hanze Hogeschool)
- hercertificering schoolleider (NHL/Stenden)

2.2 Personeel

Verloop

Tijdens de bespreking van het formatieplan speelden een aantal zaken een belangrijke rol:

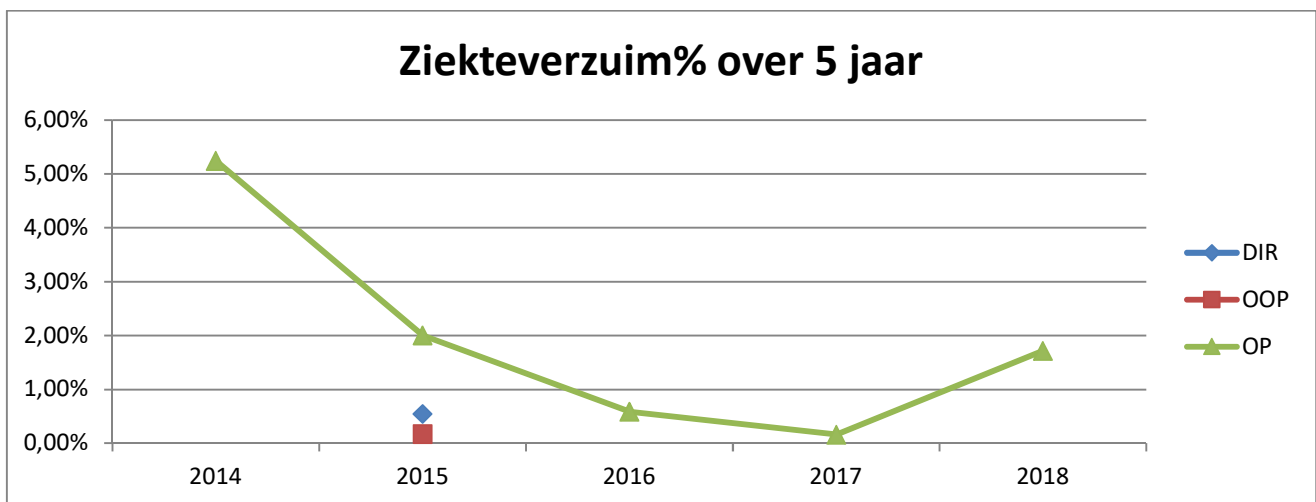
- tekort aan beschikbaar onderwijspersoneel
- onverwachte groei van het aantal leerlingen begin 2018
- extra middelen voor inzet van de werkdrukvermindering (zie elders in het jaarverslag).

Na de zomervakantie kon onze Lio leerkracht juf Femke de Roos haar stage omzetten in een leerkracht benoeming aan onze school. Juf Dineke Kooijker en meester Tjibbe de Haan kregen ook via verschillende constructies (payroll, bindingscontract e.d.) een plekje binnen ons team.

Leuk om te benoemen is dat juf Rineke de Jong in april 2018 trouwde en dat de leerlingen van haar groep aanwezig mochten zijn op een speciale kinderreceptie.

Ziekteverzuim

Bijzonder is dat het ziekteverzuimpercentage zeer laag is en dat wij gelukkig weinig te maken kregen met uitval van leerkrachten en/of groepen. Halverwege 2018 steeg het ziekteverzuim iets vanwege tijdelijke uitval van één docent. Vlak voor de zomervakantie was dit gelukkig weer voorbij.

In 2016 was onze school voor het eerst eigen risicodragers m.b.t. vervanging personeel. Dat betekent dat we geen beroep kunnen doen op vervangingskosten bij het Vervangingsfonds. De kortdurende vervanging kwam nu voor eigen rekening, gezien het lage ziekteverzuim leverde dit een aanzienlijke besparing op.

Gevoerde beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag

De directeur zorgt er in overleg met het dagelijks bestuurslid inzake onderwijs/personeel en een deskundige van onderwijsbureau Meppel voor dat er zorgvuldig omgegaan wordt met de ontslagprocedure. Bekeken wordt of de termijnen goed gehanteerd worden en of er een goede instroomtoets is wanneer ontslag plaats moet vinden. Indien nodig wordt juridische hulp ingezet om de zorgvuldigheid van de te voeren procedures te waarborgen. In 2018 is er geen personeel uit dienst geraakt waarbij de school financieel risico zou lopen m.b.t. aanvragen uitkeringen na ontslag.

Herbenoemingsverplichtingen

Schoolbesturen zijn conform de regelgeving in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) verplicht om hun vacatures met voorrang aan te bieden aan (ex)werknemers, die zijn aangemerkt als eigen wachtgelders. Eigen wachtgelders zijn (ex)werknemers, die vanuit de afloop van een dienstverband, een ontsluitkering ontvangen. Op dit moment zijn er geen eigenwachtgelders aan wie er bij voorrang vacatures aangeboden moeten worden.

Deskundigheidsbevordering

De volgende cursussen zijn dit jaar gevolgd door verschillende onderwijzers.

ARBO

- 2 personen herhaling EHBO, 6 personen BHV;

Teamscholing

De eerste studiedag (laatste week van de zomervakantie) werd verzorgd door medewerkers van CEDIN en van Stenden/NHL. De teamscholing richt zich op de versterking van wereldoriëntatie in combinatie met meertaligheid en begrijpend lezen.

De tweede studiedag werd scholing gegeven over de invoering van de schoolapp Social Schools. Vanaf de zomervakantie wordt de app ingezet om de communicatie met ouders goed en veilig geregeld te hebben.

Het team heeft in het najaar (18 oktober) van 2018 een nascholingsmiddag gevolgd over de vernieuwde meldcode. Bijna alle leerkrachten ontvingen hiervoor een bewijs van deelname uitgereikt door het Gebiedsteam Opsterland.

Individuele scholing

Meester Jelmer Hoekstra volgt de HBO+ gymopleiding, hij hoopt dit begin 2019 af te ronden. Meester Bert de Boer heeft de opleiding voor 'Specialist excellent talent en (hoog)begaafdheid' op een prima wijze afgerond. Eén van de opbrengsten is o.a. een beleidsplan op dit gebied met vastgestelde schoolafspraken.

Juf Hilda Dijkstra heeft eind 2018 de HBO+ opleiding 'Specialist Jonge Kind' afgerond en haar diploma gehaald. De opleiding Specialist Jonge Kind heeft tot doel leerkrachten te scholen als specialist in het werken met jonge kinderen in de basisschool. De opleiding Specialist Jonge Kind legt zich toe op het vormgeven van uitdagend, betekenisvol en eigentijds onderwijs vanuit de ontwikkelingsprincipes en kenmerken van het jonge kind.

Best bijzonder is dat zoveel leerkrachten van De Opdracht zich laten opleiden tot specialist op een bepaald gebied. We proberen iedereen zoveel mogelijk in de gelegenheid te stellen om zoiets te gaan ondernemen.

De directeur Otto Hiemstra heeft samen met de collega's van de VCSO een training gevolgd. De scholing was gericht op collegiale visitatie en auditeren. De directeurs hebben samen met intern begeleiders op twee scholen een audit daadwerkelijk uitgevoerd. O.a. op onze school. In 2019 zullen twee andere scholen worden geauditeerd. Deze scholing en uitvoering wordt ook ingezet om de herregistraties van de directeurs opnieuw te realiseren.

Verder heeft de directeur een driedaagse scholing bij APS-IT diensten in Utrecht gevolgd over het gebruik van Office365.

Er is totaal ongeveer 20.000 euro besteed aan nascholing. Dit is hoger dan begroot maar dat kwam door extra inzet van collega's op het gebied van individuele scholing.

2.3 Gevoerd onderwijsbeleid

Opbrengsten

Vanaf 1 augustus 2014 hebben we te maken gekregen met Passend Onderwijs. De school waar het kind is aangemeld is verantwoordelijk voor de noodzakelijke ondersteuning aan het kind; de school heeft zorgplicht. In Friesland werken alle basisscholen en scholen voor speciaal (basis) onderwijs voor passend onderwijs samen. De schoolbesturen voor primair onderwijs zijn allemaal aangesloten bij het samenwerkingsverband (SWV) Friesland PO. Het SWV verdeelt de financiële middelen over de schoolbesturen zodat zoveel mogelijk budget direct beschikbaar is in de school.

Meer informatie over Passend Onderwijs Fryslân is te lezen in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband Fryslân:

http://www.passendonderwijsinfryslan.nl/dynamic/media/1/documents/PO%20Friesland_publicksversie_ondersteuningsplan_def.pdf

In 2018 is er geen leerling verwezen naar het speciaal onderwijs.

De doorverwijzingsadviezen van leerlingen naar het voortgezet onderwijs over de jaren, is aangegeven in fig. 2. De gegevens die wij tot 3 jaar na het verlaten van onze school ontvangen van het voortgezet onderwijs, zijn consistent met onze doorverwijzingsadviezen.

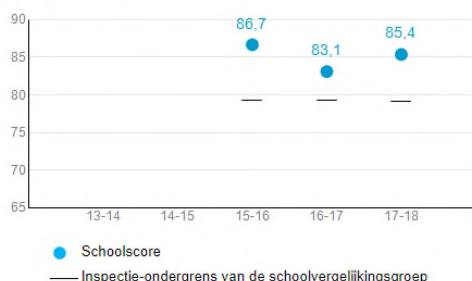
fig. 2

2014	2015	2016	2017	2018	
1				1	PRO= praktijkonderwijs VMBO
1	3	3	2		Basisberoepsgericht (BBG)
7	5	5	10	5	VMBO Kaderberoepsgericht (KBG)
				4	VMBO Theoretische Leerweg (TL = MAVO))
6	3	11	6		TL-HAVO (MAVO+)
	4	1	1	4	HAVO/VWO
11	16	16	15	10	VWO-TTO/Gymnasium
5	5	4	6	1	

De inspectie van het onderwijs beoordeelt jaarlijks de kwaliteit en de opbrengsten van onze school. De uitkomsten hiervan zijn o.a. terug te vinden op de website www.onderwijsinspectie.nl. Conclusie over het laatste onderzoek (juni 2016) gaf als oordeel: de school heeft haar kwaliteit op orde. Bijna alle kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied scoort De Opdracht ‘een goed’. De resultaten zijn op geen enkel onderdeel beneden niveau. De leeropbrengsten zijn prima op peil. “De leerresultaten van uw leerlingen aan het einde van de schoolperiode liggen op het verwachte niveau. Daarnaast liggen de resultaten van uw leerlingen gedurende de schoolperiode op het verwachte niveau”.

Resultaten eindtoets

Wat waren de gemiddelde scores op de IEP Eindtoets in de afgelopen jaren?

De leerresultaten worden door de inspectie beoordeeld aan de hand van de opbrengsten van de eindtoets. Scholen in Nederland kunnen kiezen uit een aantal gevalideerde eindtoetsen. Wij hebben gekozen voor de zgn. IEP toets. De resultaten hiervan lagen hoger dan verwacht, in een aantal gevallen

heeft dit nog geleid tot een aanpassing van de verwijzing bij kinderen in groep 8. Meer info over resultaten en verwijzing, zie: www.scholenopdekaart.nl

Onderwijskundige zaken

De Opdracht is een school waar de leerkrachten veel met elkaar samenwerken. Alle groepen vallen onder een zgn. cluster. De groepen 1 en 2 noemen we de onderbouw, de groepen 3 t/m 5 werken samen als de middenbouw en de groepen 6 t/m 8 als de bovenbouw. Alle clusters zijn gegroepeerd rondom een leerplein. De collega's bepalen per cluster samen welke leerlingen met welke begeleiders, werken op de leerpleinen. Per cluster zijn ook onderwijsassistenten beschikbaar.

Na twee jaar met een lichte daling steeg het leerlingenaantal op de teldatum van 1 oktober. Deze stijging was ook onverwacht hoger dan het jaar daarvoor en veel hoger dan waar op was gerekend. Op onze teldatum van 1 oktober hadden we 318 leerlingen (hoogste aantal ooit uit de geschiedenis van school). Het effect van het excellente schoolprofiel en de publiciteit hieromtrent heeft waarschijnlijk mede geleid tot relatieve groei van het aantal leerlingen. Het betekende concreet dat de school ervoor heeft gekozen om voor het eerst te gaan werken met 15 groepen. Het bracht wel met zich mee dat alle beschikbare ruimten moesten worden ingezet. Sommige groepen zijn daarom genoodzaakt om te werken met een flexibel rooster wat betreft gebruik van ruimten en lokalen.

Passend bij het werken met de vijf leerlijnen kiest onze school ervoor om te werken met zorgcoördinatoren die zowel leerlingen individueel of in kleine groepjes kunnen ondersteunen.

Het uitgangspunt "groot waar het kan en klein waar het moet" wordt ook toegepast bij bijv. extra activiteiten zoals het werken in ateliers (beeldende vakken) en VOKO (keuzeprogramma op de vrijdagmiddag voor de groepen 5 t/m 8). Het werken in VOKO (Verplichte Opdrachten en Keuze Opdrachten) sluit aan bij de visie van meervoudige intelligentie. Kinderen en leerkrachten worden aangesproken op eigen kwaliteiten.

Sport en beweging

Na een eerste zeer positieve ervaring met de lessenserie van Schooljudo hebben we besloten om dit op te nemen in ons structurele aanbod. Dit betekende dat we met de organisatie van Schooljudo afspraken hebben gemaakt om (in principe) de komende 5 jaar Schooljudo te laten plaatsvinden bij ons op school. Het is een activiteit die de groepsvorming en het zelfvertrouwen bij kinderen bevordert.

De Opdracht mocht zich in de afgelopen jaren de eerste officiële "Schooljudo-school" van Friesland noemen.

Extra cultuursubsidie voor muziekonderwijs

Onze school vindt kwalitatief goede muzieklessen heel belangrijk.

Meester Bert de Boer had ook dit jaar wekelijks een dagdeel te besteden aan het geven van muzieklessen op onze school. Onze school maakt deel uit van het netwerk 'Meer muziek in de klas'.

Behaalde doelen vanuit het schoolplan

Methoden:

Het onderzoek naar de vervanging van de technisch en de begrijpend leesmethode “Tekstverwerken” is in dit jaar even geparkeerd. Doordat het onderzoek naar een andere methode voor wereldoriëntatie meer tijd kostte, is dit veranderingsthema doorgeschoven naar het schooljaar 2018-2019.

Vanuit de studiedagen is teambreed besloten dat we bij wereldoriëntatie graag thematisch willen gaan werken.

ICT ontwikkelingen:

In 2018 is besloten om definitief door te gaan met de inzet van de zgn. Chromebooks. Mede dankzij de eenvoud en de stabiliteit van dit product is de keus hierop gevallen.

In de groepen 5 en 6 is gewerkt met een Chromebook. In de groepen 7 en 8 met een Windowsmachine. Dankzij de ondersteunende werkzaamheden van onze ICT studenten (Friese Poort) werkte dit naar behoren. Elk kind zijn of haar eigen device is in ieder geval een zeer goede investering. Werken met ICT is op deze manier geen doel meer maar wordt meer en meer een middel. In 2018 zijn alle leerlingdesktops de school uitgegaan en zijn de leerpleinen aangepast.

Daarnaast zijn we vanaf de zomervakantie gaan werken met de ouder-app van Social Schools. Vanuit de nieuwe regels rondom de privacy is het beleid t.a.v. plaatsing foto's op de schoolwebsite aangepast. De schoolapp voldoet aan de eisen van de AVG en zal meer en meer gebruikt gaan worden in de communicatie met de ouders. Ook is het doel om de app te koppelen aan het digitale portfolio van de kinderen.

Creatieve Cursussen:

In samenwerking met Spelenderwijs van de FOM (Federatie Opsterlandse Muziekverenigingen) werden er naschoolse muziekcursussen aangeboden. Daarnaast biedt de school met externe partners typelessen, techniek en Fidescursussen aan na schooltijd. Ook zijn er twee leerlingen van onze school betrokken geweest bij de uitvoering van de Fryske Matthäus Passion (i.s.m. het Noord Nederlands Orkest).

Schoolplan:

De directeur van een basisschool maakt iedere vier jaar een schoolplan. Hierin wordt beschreven: het onderwijskundig beleid, het personeelsbeleid, het financiële beleid, het organisatorisch beleid en het kwaliteitsbeleid van de school. Tevens geeft het schoolplan aan hoe we de kwaliteit van ons onderwijs bewaken en verbeteren. Het nieuwe schoolplan is gemaakt met een format van 'Mijn Schoolplan'. Een programma wat direct gekoppeld is aan het kwaliteitssysteem WMK. De uitkomsten van de (jaarlijkse) vragenlijsten worden daardoor direct meegenomen in het strategisch beleidsplan.

Kwaliteits- en onderwijskundig beleid

Sociaal emotionele ontwikkeling:

Om dit onderdeel goed te kunnen peilen onder de leerlingen worden hiervoor jaarlijks de volgende zaken gedaan:

- observaties van de leerlingen uit de groepen 1 en 2 m.b.v. het programma Memelink
- voor alle leerlingen wordt ZIEN! ingevuld door de leerkrachten,

de uitkomsten worden meegenomen in het rapport
- alle leerlingen uit de groepen 5 t/m 8 vullen in april een digitale vragenlijst van het kwaliteitsinstrument WMK in.

De uitkomsten van deze vragenlijsten kunnen ertoe bijdragen dat voor individuele leerlingen extra wordt voorzien in onderwijsbehoeften en/of gesprekken met ouders/ondersteuningsteam.

Sommige leerlingen kunnen een beroep doen op de intern begeleider/vertrouwenspersoon en krijgen de mogelijkheid om een extra programma te volgen.

De uitkomsten van de vragenlijsten 2018 zijn in een teamvergadering besproken.

Er is door de bestuursdirecteur een managementrapportage over onze school gemaakt. Deze is besproken in de bestuursvergadering. De rapportage vermeldt in grote lijnen de onderwijskundige opbrengsten en beschrijft een algemene schoolevaluatie. De uitkomsten komen overeen met het beeld van de school.

Leerlingenzorg

De resultaten en opbrengsten worden nauwkeurig gevolgd in de zgn. MARAP. Dit geeft het dagelijks bestuur en het team zicht op de resultaten en welke streefdoelen gehanteerd kunnen worden. Op deze manier worden de opbrengsten vanuit Cito goed gevolgd en geanalyseerd.

De plaatsingswijzer werd voor de derde keer gebruikt bij de gesprekken over de verwijzing. Het PO en VO hebben afspraken gemaakt over het gebruik van de plaatsingswijzer. Kort gezegd betekent dit; op alle scholen in Friesland is de plaatsingswijzer standaard geworden. Zie ook www.plaatsingswijzer.nl

Personeelsbeleid en organisatieontwikkeling

Vanuit het VCSO bestuur wordt gekeken naar de huidige positie van de directeur in de VCSO scholen. Bij de invoering van de nieuwe statuten in 2011 is destijds vooral gekeken naar toepassing van de Code goed bestuur en op welke wijze die het meest eenvoudig zou kunnen aansluiten bij de toenmalige situatie. Nu in de afgelopen jaren toezichthoudende en uitvoerende taken steeds duidelijker in beeld zijn gebracht en leidend zijn bij het besturen, blijkt dat de positie van de directeur ook enigszins een lastige is. Veelal is de directeur met uitvoerende bestuurszaken bezig en wordt hierop door derden ook aangesproken. Het VCSO bestuur onderzoekt of de rol van directeur niet zou moeten veranderen richting directeur-bestuurder. In 2017 is een onderzoek hierover door het VCSO bestuur i.s.m. het onderwijsbureau Meppel begonnen. Het bestuur van onze vereniging heeft zich in 2017 al positief uitgesproken tegenover deze eventuele functiewisseling omdat dit zeker recht doet aan de huidige praktijk van onze vereniging. In 2018 is aan de besturen de positieve aanbeveling voorgelegd om de statuten hierop te gaan aanpassen. Het VCSO bestuur is initiatiefnemer. Doelen m.b.t scholing zie paragraaf deskundigheidsbevordering.

Overige zaken

IKC Vorming

Een IKC is een ver doorontwikkelde brede school waarin basisonderwijs, kinderopvang en peuterspeelzalen inhoudelijk en organisatorisch samenwerken. Zij werken dagelijks in het primaire proces aan de ontwikkeling van kinderen van 0 t/m 12 jaar. Op basis van behoeften kan de samenwerking zich uitbreiden met vrijetijdsvoorzieningen, zorginstellingen en cultuurpartners.

Met de komst van Passend Onderwijs ervaart CBS De Opdracht dat ook de samenwerking met de voorschoolse voorzieningen steeds belangrijker wordt. Wij denken daarom dat met het oog op “het kind centraal”, het verstandig is om het contact met de voorschoolse voorzieningen goed geregeld te hebben. Op dit moment ervaren wij hiaten en hebben we de wens dat de voor- en naschoolse voorzieningen beter en directer moeten aansluiten op ons onderwijs. De gedachte van één kind, één leiding, één visie en één plan kan in onze ogen worden gerealiseerd wanneer CBS De Opdracht zich omvormt tot een Integraal Kindcentrum (IKC).

Eén plek van waaruit gezamenlijk, schoolteam en team kinderopvang, met één pedagogische visie wordt gekeken naar het kind. Dit is in het belang van het kind, de school en de ouders.

In 2018 is een werkgroep bestaande uit vertegenwoordiging directie, OR/MR en adviseur Tonny van den Berg (Tempre) actief geweest met de volgende stappen:

- uitnodiging aan diverse Kinderopvangorganisaties met de vraag om een presentatie te geven over hun organisatie
- uitkiezen van een organisatie en voorleggen van een advies aan bestuur en team
- organiseren van een bezoek/studiedag van het team aan twee IKC's in Dinxperlo en Gendt
- contact leggen met de gemeente met een verzoek om mee te denken in uitbreidingsmogelijkheden.

Het aangekondigde schoolinspectiebezoek voor 2018 is wegens ziekte van de inspecteur uitgesteld naar 31 januari 2019. Tevens zal in januari 2019 een inspectiebezoek plaatsvinden gericht op het bestuurlijk functioneren volgens de normen gesteld in het nieuwe toezichtskader van 2017. Hiervoor zullen gesprekken plaatsvinden met afvaardigingen van het dagelijks bestuur, het toezichthoudende gedeelte van het bestuur en de MR.

De overige zaken die ook genoemd worden in het schoolplan staan elders beschreven in het jaarverslag (huisvesting en bestuurlijke samenwerking).

Gedragcodes

De school kent een aantal verplichte gedragcodes voor de volgende de doelen:

- * afspraken op het gebied van veiligheid - veiligheidsbeleidsplan (in 2018 aangepast met o.a. afspraken behorend bij de AVG en een vernieuwde meldcode)
- * afspraken voor studenten - stageprotocol (in 2018 aangepast)
- * voor alle betrokkenen bij de vereniging - integriteitscode

In 2015 is door de PO-raad een convenant opgesteld inzake digitale middelen en de privacy. Wij zijn lid van de PO-raad en onderschrijven daarmee dit convenant. Dit betekent dat we alleen digitale middelen gebruiken van bedrijven in de school die dit convenant hebben onderschreven.

Op 25 mei 2018 is de AVG (Algemene verordening gegevensbescherming) van kracht geworden. Vanuit VCSO verband is stapsgewijs het één en ander ontwikkeld. Onze ouders zijn in 2018 geïnformeerd over de wijzigingen op dit gebied.

Er is o.a. een nieuwe toestemmingsverklaring voor het gebruik van publicatie inzake leerling gegevens (denk aan beeldmateriaal) aan alle ouders gevraagd. De verklaring staat ook op de website van school.

De school beschikt over een Privacy reglement waarin het privacy beleid is vastgelegd. In dit document worden de algemene procedures beschreven en wie waarvoor verantwoordelijk is.

Verder wordt op VCSO niveau een privacy handboek ontwikkeld. Het beoogt kort te omschrijven hoe

de praktische uitvoering van het AVG beleid wordt vormgegeven. Wat zijn de afspraken die iedereen moet weten, waar we ons aan houden en hoe we deze up-to-date houden. Het document bevat daarbij een aantal onderdelen die met regelmaat op hun actualiteit gecontroleerd moeten worden.

Huisvesting en materiële voorzieningen

Het bevoegd gezag is juridisch eigenaar van het schoolgebouw en de bijgebouwen, alsmede speeltoestellen en andere terreininrichting op het adres Foareker 21 te Ureterp. De Gemeente Opsterland is economisch eigenaar van de gebouwen. Het jaarlijks preventief onderhoud, evenals het meer jaarlijks preventief onderhoud komt voor rekening van de vereniging.

Zonnepanelen

In 2016 is het project Zonnescholen opgestart:

Het project Zonnescholen verzorgt de gezamenlijke aanschaf en installatie van zonnepanelen voor 89 basisscholen van 8 schoolbesturen die zijn aangesloten bij Onderwijsbureau Meppel. De basisscholen zijn voornamelijk gelegen in Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel en Flevoland maar ook een aantal basisscholen in Gelderland en Noord-Holland nemen deel aan het project. Begin 2017 worden de eerste 14 basisscholen voorzien van zonnepanelen, waarna de tweede en derde lichting volgen. In het voorjaar van 2019 zullen alle basisscholen én het Onderwijsbureau zijn voorzien van zonnepanelen!

Het bestuur heeft reeds in 2013 besloten om € 80.000 op te nemen in de begrotingen om een investering te kunnen doen in zonnepanelen. Het onderwijsbureau heeft in 2014 een interessepeiling gedaan onder haar schoolbesturen en in 2015 besloten om voor 75 schoolbesturen hiervoor in 2016 een Europese aanbesteding te gaan doen. Dit is in 2016 gedaan, het geheel wordt nu uitgevoerd onder de noemer www.zonnescholen.nl In 2017 zou een definitieve beslissing genomen worden over de investering van zonnepanelen op ons sedum schooldak.

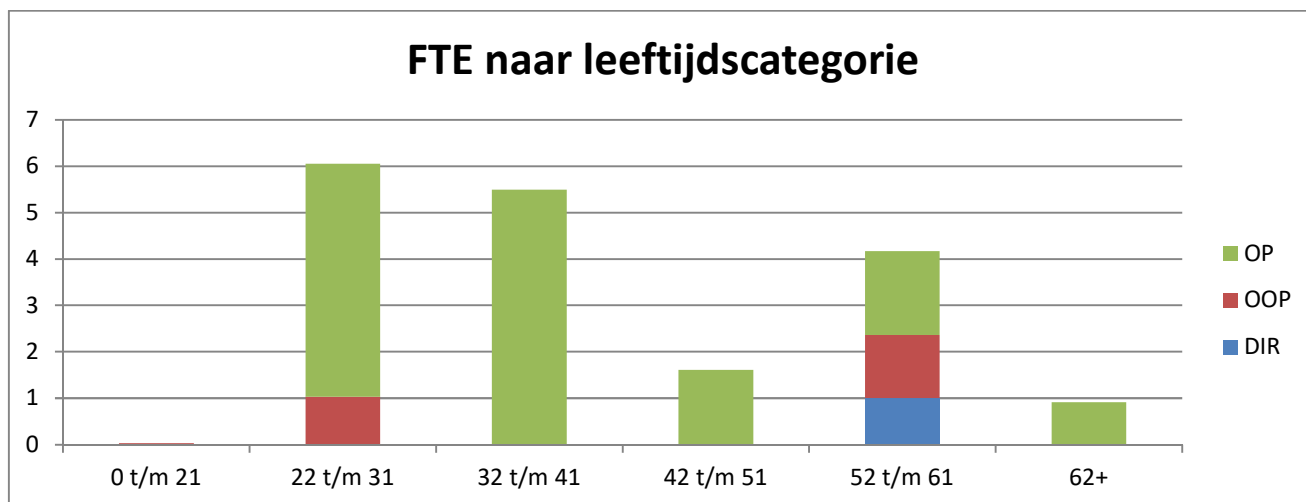
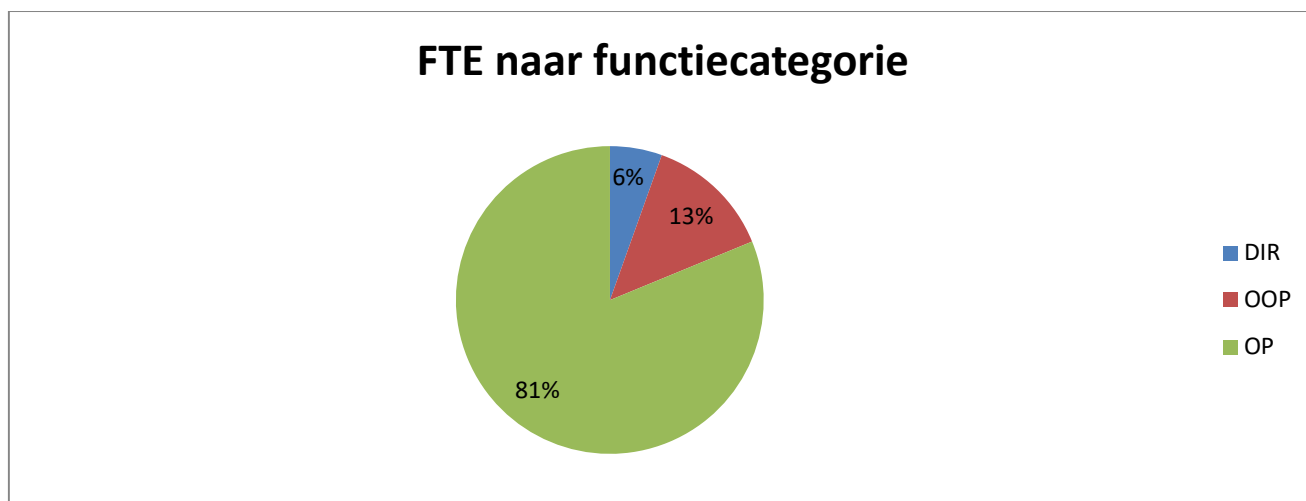
Na diverse vergaderingen en besprekingen in dit kalenderjaar werd de conclusie getrokken dat een constructieberekening voor de daklast nodig zou zijn om een gedegen besluit te kunnen nemen. Eind 2017 werd dit door Royal Haskoning DHV Nederland B.V. gepresenteerd. Op grond hiervan werd tijdens de laatste bestuursvergadering groen licht gegeven voor het projectplan.

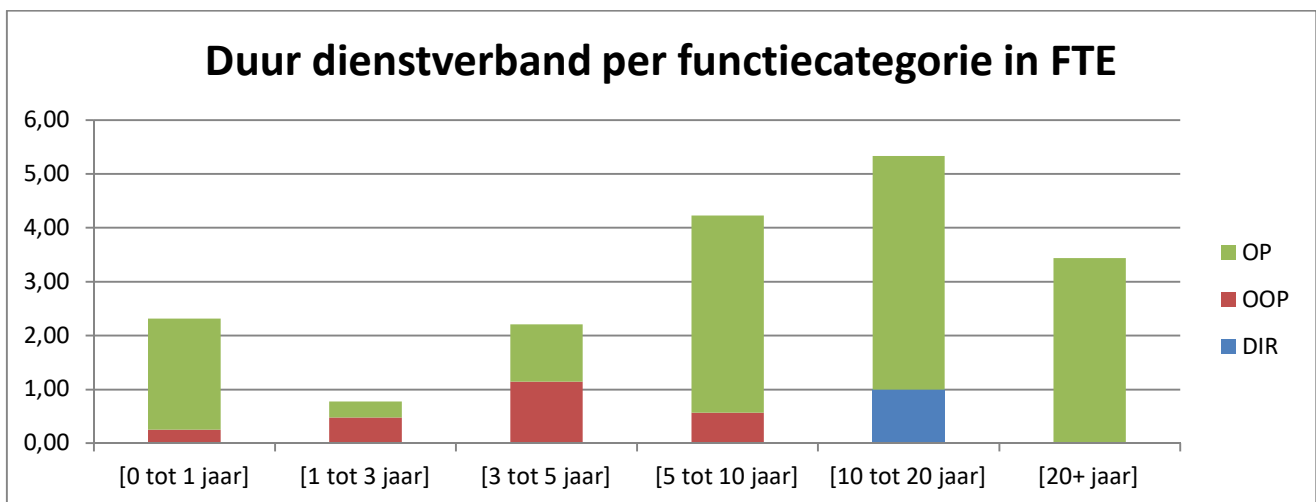
In 2018 is door het uitvoerende deel van het bestuur een positief advies gegeven om definitief door te gaan met de plaatsing van de zonnepanelen. Het toezichthoudende deel van het bestuur heeft dit besluit overgenomen en is akkoord gegaan met plaatsing die in het voorjaar van 2019 zal plaatsvinden.

Hoofdstuk 3 – Financiën

3.1 Personele bezetting in fte's (directie, OP en Overig)

Onze school telde in 2018 een personele inzet van ongeveer 18 fte. Waarvan 1 fte directie, 2,44 fte ondersteunend personeel (OOP) en 14,85 fte aan Onderwijs Personeel. In deze cijfers zijn overigens buiten beschouwing gelaten de werknemers die aangesteld werden via Pay Roll.

Zowel qua benoemingsduur, leeftijdsopbouw, verhouding man/vrouw kunnen we spreken van een evenwichtig personeelsbestand.

Sinds 2016 is de gesprekkencyclus uitgebreid met een beoordelingsgesprek. Dit is normaliter het laatste gesprek in de reeks en vindt plaats aan het eind van het schooljaar.

Tijdens de functioneringsgesprekken wordt met nadruk gekeken naar de verschillende competenties van leerkrachten. Het geheel van gesprekken is een cyclisch proces. Eventuele verbeterpunten worden vastgelegd in een verslag wat behoort bij het persoonlijk actieplan van de leerkracht. Ook gesprekken n.a.v. Klassenbezoeken door de directie en/of coördinatoren horen standaard bij de gesprekken cyclus.

De verhoudingen zoals die hierboven staan beschreven zijn niet heel ingrijpend veranderd in 2018.

In plaats van de verwachting van krimp met ongeveer 5% (15 leerlingen) konden we dankzij een onverwachte forse groei (318 leerlingen; 1-10-18) aanspraak doen op de zgn. groeiformatie. De extra formatie is ook daadwerkelijk ingezet voor benoeming van personeel en heeft geleid tot meer extra ondersteuning in- en naast de groepen.

Sowieso maken we meer en meer gebruik van de mogelijkheid om zo nu en dan extra personeel in te zetten zodat bijv. groepsplanbesprekingen en andere extra werkzaamheden rondom de lesgevende taken onder leestijd plaats kunnen vinden. Dit helpt mede om de werkdruk te verlichten.

3.2 Gevoerd financieel beleid

Sinds de invoering van de lumpsumfinanciering, zijn de verantwoordelijkheden ten aanzien van de beheersing van zowel de personele en materiële kosten volledig bij het schoolbestuur komen te liggen. Om deze verantwoordelijkheid nu en in de toekomst te kunnen nemen, is een gezonde financiële situatie, evenals een goed werkende Planning & Control van groot belang.

ERD

De Opdracht is sinds 2016 een zgn. Eigen Risico Drager voor de kosten van vervanging. De VCSO scholen hebben besloten om het ERD-schap aan te gaan om op deze wijze te besparen op de premieafdracht (6,5 % totale loonsom).

Het bevoegd gezag is per 1 januari 2017 gebruik gaan maken van de zgn. 'Stop-loss variant met als ondergrens 100% van de bandbreedte'. Deze stop-loss variant biedt risicoafdekking voor uitschieters in de totale vervangingskosten.

Het OBM (Onderwijs Bureau Meppel) maakt samen met de penningmeesters van de VCSO scholen een vaste planning voor de diverse besprekingen 'Planning en Control' in het jaar. De meerjarenbegroting werd met behulp van informatie vanuit het OBM samengesteld. De meerjarenbegroting wordt gevolgd en uitgewerkt in tussentijdse rapportages en grote financiële verrassingen worden daarmee voorkomen. De uitkomsten worden besproken in het dagelijks bestuur en voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Het bevoegd gezag stelt zich ten doel om de beschikbare financiële middelen in te zetten voor het onderwijs. Bij de besteding van de middelen is het van belang een juiste balans te vinden tussen het benutten van kansen en het efficiënt inzetten van de schaarse onderwijsmiddelen. Rekening houdend met de financiële situatie en de risico's, wordt geen verdere groei van het vermogen nagestreefd. Hoofdbeleidsdoelstelling inzake van de private reserve is kortweg het behoud daarvan. Het bestuur wil zoveel mogelijk de publieke reserve deels inzetten voor behoud van personeel ondanks de krimp cijfers en de daarmee gepaard gaande vermindering van inkomsten. De insteek is dat met natuurlijk verloop, de negatieve resultaten vanuit de meerjarenbegroting, voor de komende jaren zijn op te lossen. Dit jaar werd opnieuw de begroting opgesteld met een verwacht resultaat wat licht negatief zou zijn. Het uiteindelijke resultaat is veel hoger dan werd ingeschat door onverwacht hogere rijksbijdragen.

Er wordt gewerkt met een begroting op bestuursniveau. Deze begroting is taakstellend en de directeur is verantwoordelijk voor deze taakstelling.

Voor de aanlevering van de financiële informatie wordt gebruik gemaakt van de ondersteuning van het administratiekantoor en het webbased programma Tobias.

BESTEDINGSPLAN EXTRA MIDDELEN EN AANPAK WERKDRUK 2018/2019

Budget aanpak werkdruk 2018/2019		€	44.954
Kosten bestedingsplan aanpak werkdruk 2018/2019		€	44.954
<i>waarvan voor personeel</i>	€	44.954	
<i>waarvan voor materieel</i>	€	-	
<i>waarvan voor professionalisering</i>	€	-	
<i>waarvan voor overige bestedingsdoelen</i>	€	-	
Nog te besteden		€	-0

<i>bestedingsdoel</i>	<i>categorie</i>	<i>bedrag</i>
Insteek om de middelen in te zetten voor personeel.	personeel	€ 44.954

Dit betekent dat in 2018 € 18.730,80 is toegevoegd aan het budget voor de formatie.

Proces

Tijdens de functioneringsgesprekken van 2017-2018 is met ieder afzonderlijk teamlid gesproken over de werkdruk. Drie zaken kwamen daarbij aan de orde: signalen, oorzaken en oplossingen.

Verwachtingen met betrekking tot de vermindering werkdruk

Met het schoolteam is op 14-2-2018 gesproken over de extra financiële middelen en over de verwachtingen m.b.t. het verlagen van de werkdruk met deze middelen. Het team van De Opdracht voelt zich reeds bevoorrecht met extra zaken zoals de aanwezigheid van een conciërge, onderwijsassistent en mogelijkheden inzet extra personeel. De insteek om de middelen te gebruiken voor klassenverkleining wordt van harte ondersteund.

Toezicht P-MR op inzet en besteding extra werkdrukkiddelen en het gevolgde (besluitvormings)proces
Het team van CBS De Opdracht heeft op 14 februari 2018 het gesprek gevoerd over evt. knelpunten op school. Samen is ervoor gekozen om de middelen in te zetten voor groepsverkleining. Concreet houdt dit in dat de school is gaan werken met een extra onderbouwgroep. Tijdens de functioneringsgesprekken (eind maart/begin april) heeft ieder teamlid afzonderlijk kunnen aangeven of de gekozen oplossing de meest wenselijke is in zijn of haar situatie.

Op basis van deze uitkomsten is een voorstel neergelegd bij het toezichthoudend bestuur op woensdag 4 april 2018 en is het bestedingsplan opgenomen in het formatieplan.

Het totale plan is ter goedkeuring voorgelegd aan de P-MR. De P-MR van de school wordt na afloop van het schooljaar 2018/2019 door de schoolleider/bestuur geïnformeerd over de besteding van de extra werkdrukkiddelen in het voorgaande schooljaar. Over de evt. niet-bestede middelen worden door de schoolleider/bestuur in samenspraak met het team en de P-MR nadere bestedingsafspraken gemaakt conform de doelen en verwachtingen van het bestedingsplan.

Niet-financiële maatregelen

Er zijn, behoudens gesprekken over de werkdruk met het personeel, in 2018 geen extra niet-financiële maatregelen genomen om de werkdruk te verlichten.

3.3 Analyse financieel resultaat

Teldatum	Aantal leerlingen	Perc. onderbouw	Personele Bekostiging
01-10-2010	262	50%	Schooljaar 2011-2012
01-10-2011	265	48%	Schooljaar 2012-2013
01-10-2012	271	52%	Schooljaar 2013-2014
01-10-2013	284	49%	Schooljaar 2014-2015
01-10-2014	299	53%	Schooljaar 2015-2016
01-10-2015	300	51%	Schooljaar 2016-2017
01-10-2016	291	48%	Schooljaar 2017-2018
01-10-2017	289	43%	Schooljaar 2018-2019
01-10-2018	318	43%	Schooljaar 2019-2020
Prognose 01-10-2019	312	44%	Schooljaar 2020-2021
Prognose 01-10-2020	301	46%	Schooljaar 2021-2022
Prognose 01-10-2021	287	49%	Schooljaar 2022-2023
Prognose 01-10-2022	279	43%	Schooljaar 2023-2024
Prognose 01-10-2023	276	41%	Schooljaar 2024-2025

De personele bekostiging vanuit het ministerie is gebaseerd op de teldatum per 1 oktober en geldt voor het daarop volgende schooljaar. Uit de prognose van het aantal leerlingen blijkt dat er na oktober 2018 sprake is van een dalend leerlingaantal.

	2018	2017
Liquiditeit	8,47	7,46
Rentabiliteit	2%	4%
Solvabiliteit	84,6	83,7
Weerstandsvermogen	59,2%	60,3%

De kengetallen die iets zeggen over de financiële positie van de vereniging zijn: liquiditeit, solvabiliteit en het weerstandsvermogen.

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de vereniging in staat is om op tijd haar schulden te kunnen betalen en de solvabiliteit geeft aan in hoeverre de vereniging in staat is om in geval van liquidatie aan haar verplichtingen kan voldoen.

De rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief resultaat.

Het weerstandsvermogen geeft de indicatie van de financiële reservepositie. Dit wordt gedefinieerd als het eigen vermogen gedeeld door de totale baten uit de bedrijfsvoering. Dit kengetal is in plaats gekomen van de kapitalisatiefactor. Hierbij geldt een ondergrens van 5%.

Ten aanzien van de beoordeling van de financiële positie van de vereniging is het volgende van belang:

De onderneming is liquide bij een ratio van 1,5 of meer en de onderneming is solvabel wanneer het percentage hoger dan of gelijk is aan 25%.

Gelet op bovenstaande kan gesteld worden dat de Vereniging er financieel gezien goed voor staat en is de Vereniging in staat om in de toekomst tegenvallers op te vangen.

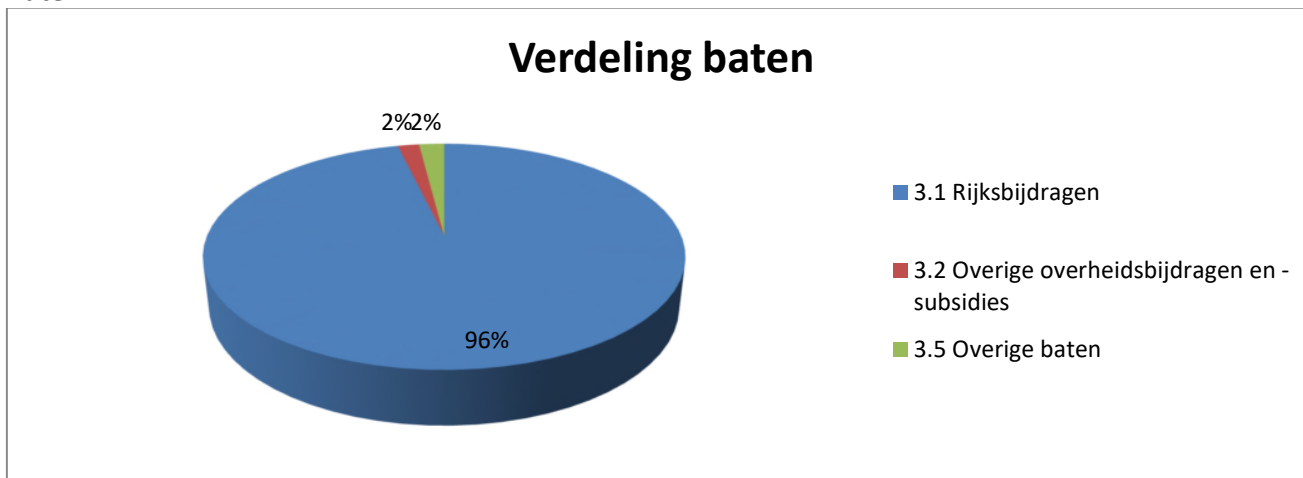
Exploitatieresultaat 2018

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Baten			
Rijksbijdrage OCW	1.544.969	1.427.502	1.431.247
Overige overheidsbijdragen	27.450	7.500	7.174
Overige baten	32.236	21.650	24.690
Totaal baten	1.604.655	1.456.652	1.463.112
Lasten			
Personeelslasten	1.289.182	1.198.301	1.134.899
Afschrijvingen	58.232	62.849	61.552
Huisvestingslasten	62.682	58.925	61.855
Overige lasten	154.842	148.050	139.292
Totaal lasten	1.564.938	1.468.125	1.397.598
Saldo baten en lasten	39.717	11.473-	65.513
Financiële baten en lasten	78	1.500	147
Netto resultaat	39.795	9.973-	65.660

Het exploitatieresultaat bedraagt € 39.795 positief en is hiermee positiever dan begroot. Dit positieve resultaat wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de normaanpassingen van het ministerie.

Daarnaast zijn echter de personeelslasten, huisvestingslasten en overige lasten wel hoger uitgevallen dan begroot.

Baten

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat de vereniging in belangrijke mate afhankelijk is van de overheid (ministerie en gemeente), te weten 96% en in mindere mate van de andere inkomsten. Deze opbrengsten bestaan grotendeels uit de Rijksbijdragen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap. Bij de inkomsten van de overheid speelt het aantal leerlingen een belangrijke rol.

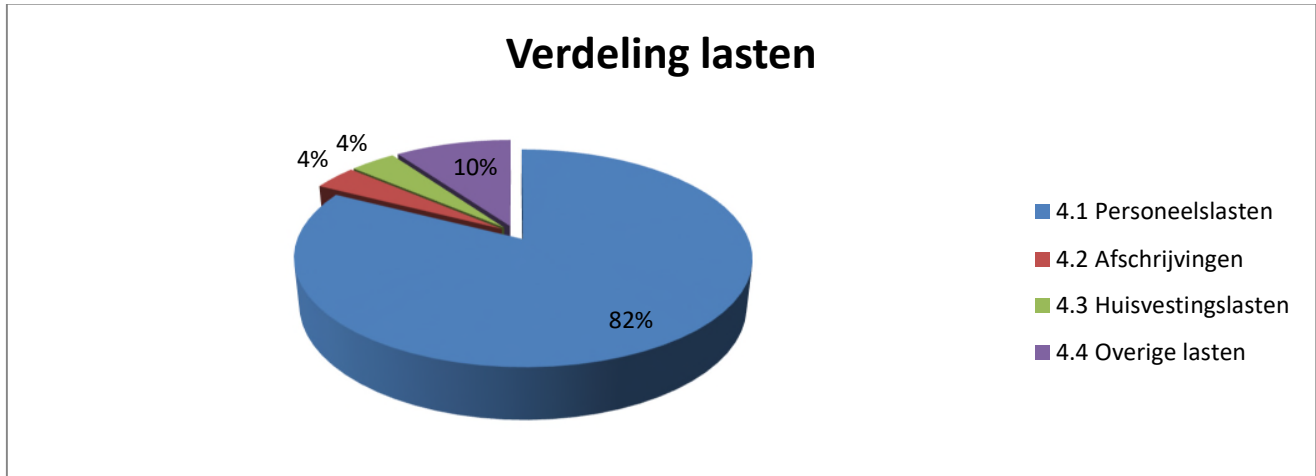
De realisatie van de rijksbijdragen over 2018 is € 117.466 hoger dan was begroot en € 113.722 hoger dan kalenderjaar 2017.

De bekostiging valt hoger uit door de normaanpassingen van het ministerie en doordat de groeitelling hoger is uitgevallen. De opgenomen prijsaanpassingen betreffen de verwerking van de kabinetsbijdrage voor de loonbijstelling (aanpassing CAO), de verwerking van de oploop in het functiemixbudget en middelen voor de uitvoering van enkele onderwerpen uit het Regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst'. Voor wat betreft dat laatste gaat het specifiek om de gereserveerde middelen voor de verbetering van de arbeidsvoorwaarden van het onderwijzend personeel, de extra middelen voor de kleine scholen toeslag, de extra middelen in verband met de werkdruk.

De ontvangen overige overheidsbijdragen € 27.450 hebben betrekking op de ontvangst van de Gemeente Opsterland inzake weerbaarheid, de bijdrage van de MBO Raad inzake vergoeding Gezonde School en de subsidie Impuls muziekonderwijs van FDS Cultpart die op de balans stond. Deze subsidie is inmiddels besteed maar stond op de balans geparkeerd. Nu zijn de baten toegevoegd aan de exploitatie. Deze baten liggen hierdoor hoger dan de begroting en de realisatie van 2017.

De overige baten liggen € 10.586 hoger dan begroot. Dit betreft onder andere de ouderbijdrage. Verder zijn de diverse baten t.b.v. schoolexploitatie inzake een subsidie DBOS en de materiële instandhouding van de Provincie Fryslân hoger dan begroot. Ook hoger dan begroot zijn de ontvangen baten goede doelen. De baten goede doelen en de subsidie betreffen ook het verschil t.o.v. 2017.

Lasten

De totale lasten zijn in 2018 € 96.813 hoger dan begroot.

De personele lasten zijn € 90.881 hoger dan begroot uitgevallen.

Het verschil met de begroting wordt veroorzaakt door de hogere salariskosten, de hogere kosten van inhuur van personeel en de hogere scholingskosten. Deze kosten worden voor een deel gecompenseerd door de ontvangen uitkeringen.

Dat de salariskosten hoger zijn uitgevallen wordt niet veroorzaakt door een hogere inzet, maar wordt veroorzaakt door de stijging van de gemiddelde personeelslast. De stijging van de gemiddelde personeelslast wordt vooral veroorzaakt door de nieuwe CAO Primair Onderwijs per 1 september 2018. Hierdoor zijn de lonen per 1 september met 2,5% verhoogd en daarnaast hebben de leraren per 1 september 2018 een hogere salarisschaal gekregen. Het verschilt overigens per leraar wat dit voor het salaris betekent. Verder hebben alle leraren in het primair onderwijs in oktober een eenmalige uitkering van 42% van hun nieuwe maandsalaris (naar rato van de aanstelling en aanstellingsduur) ontvangen en hebben alle medewerkers in het primair onderwijs (dus ook de leraren) een eenmalige uitkering van 750 euro (naar rato van de aanstelling en aanstellingsduur) ontvangen. Hiertegenover staan hogere baten vanuit het Ministerie (reeds eerder toegelicht bij de baten).

De kosten van de inhuur van personeel vallen wel hoger uit, aangezien er meer personeel is ingehuurd dan aanvankelijk was gepland. Dit wordt veroorzaakt door een onverwachte forse groei van het aantal leerlingen. Er is bewust gekozen om nieuw ingestroomd personeel eerst tijdelijk aan te stellen via Payroll. Het gaat hierbij om de inzet via Randstad, kind en techniek en het VCSO.

De scholingskosten vallen ook hoger uit en hebben betrekking op opleiding master Sen, groepstrainingen, deelname bewegingsonderwijs, cursus hoog sensitieve kinderen en masterclass office 365 functioneel beheer.

Bij de personele lasten wordt ook rekening gehouden met de voorziening jubilea. Vanaf 2008 dient een voorziening te worden opgenomen voor de kosten van jubilea van het personeel in geval van 25-jarig of 40-jarig dienstverband binnen het onderwijs. De voorziening is afhankelijk van de duur van het dienstverband binnen het onderwijs en een blijf kans van het personeel per leeftijdscategorie voor het 25- en het 40-jarig jubileum. Voor 2018 levert dit een mutatie op van € 1.650 (dotatie).

Het verschil met kalenderjaar 2017 wordt veroorzaakt door de hogere salariskosten (inclusief de kosten van vervanging en uitkeringen), hogere kosten van inhuur van personeel en hogere scholingskosten.

De afschrijvingslasten zijn lager gerealiseerd dan begroot en ook lager dan voorgaand jaar. Dit betreft de afschrijvingslasten ICT en technische installaties. De Chromebooks zijn eind 2018 geïnvesteerd en de zonnepanelen worden in het voorjaar van 2019 geplaatst en vanaf die data ook geïnvesteerd. Echter zijn hiervoor in de begroting voor het gehele jaar afschrijvingskosten berekend.

De huisvestingslasten liggen € 3.757 hoger dan begroot. Dit betreft de kosten dagelijks onderhoud en de energiekosten met betrekking tot de afrekening van gas en elektra van DVEP. Naar aanleiding van deze afrekening is het voorschot van het 3^e en 4^e kwartaal naar boven aangepast. Het verschil met 2017 betreft ook de energiekosten en de kosten dagelijks onderhoud.

Gunstiger dan begroot zijn de kosten publiekrechtelijke heffingen.

De overige lasten zijn € 6.792 hoger dan begroot. Deze kosten bestaan uit administratie en beheer, inventaris en apparatuur, leermiddelen en overig.

De administratie- en beheerslasten zijn lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de advieskosten in verband met het onderzoek van het bestuur richting de vorming van een verband van een IKC.

De kosten inventaris en apparatuur liggen lager dan begroot maar wel in de lijn van de realisatie van 2017. Hoger dan begroot maar ook hoger dan 2017 zijn de kosten leermiddelen. Dit betreft met name de kosten ICT leermiddelen inzake licenties leermethodes.

Hoger dan begroot zijn de overige lasten inzake abonnementen, kosten goede doelen en activiteiten. Ook ten opzichte van 2017 liggen deze kosten hoger.

Treasurybeleid

Het bevoegd gezag heeft een deel van het verenigingsvermogen belegd via een internetspaarrekening. Er worden geen overige beleggingshandelingen verricht. Via de spaarrekening worden overtollige kasmiddelen rentedragend gemaakt waarbij voldoende flexibiliteit aanwezig is. Deze gelden zijn vrij opneembaar. Het treasurybeleid is verder conform het financieel beleidsplan van de Vereniging uitgevoerd. Het beleid is conform het voorschrift beleggen en belenen van het ministerie. Eind 2016 is het treasurybeleid opnieuw bekeken en vastgesteld in het Treasurystatuut.

WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), kortweg: Wet normering topinkomens, is in 2013 in werking getreden.

Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. Voor onze vereniging geldt dat er geen bovenmatige beloningen van toepassing zijn.

Verslag toezichthoudend orgaan betreffende doelmatige besteding rijksmiddelen

Het toezichthoudend bestuur benoemt de accountant en ontvangt het controle rapport van de accountant om dit te gebruiken bij haar toezicht op het bestuur. Mede door deze rapportage kan het toezichthoudend bestuur het toezicht houden op de rechtmatige verwerving en de rechtmatige en doelmatige besteding van de rijksmiddelen. Het toezichthoudend bestuur keurt daartoe de begroting en de jaarrekening (inclusief bestuursjaarverslag) goed. Dit is in orde bevonden.

Openbaarmaking Jaarrekening

Het volledige jaarverslag (was getekend versie) wordt gepubliceerd op www.deopdracht.nl.

Hoofdstuk 4 – Continuïteitsparagraaf

4.1 Risicoparagraaf

Een beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden.

1. Leerlingenkrimp

Op de afgelopen teldatum (1 oktober 2018) telde onze school 318 leerlingen. Een forse stijging van 29 leerlingen ten opzichte van de vorige leerling telling van 1 oktober 2017. De stijging is veel groter dan aanvankelijk werd verwacht (+15). Wij blijven daarmee de grootste school van de gemeente Opsterland.

Personele bezetting in FTE	2018	2019	2020	2021	2022	2023
- Bestuur / Management	1,00	0,95	0,90	0,90	0,90	0,90
- Personeel primair proces	14,85	15,83	15,13	14,69	15,04	15,04
- Ondersteunend Personeel	2,44	1,96	1,96	1,96	1,96	1,96
Totaal aantal leerlingen (P= prognose begroting W= werkelijk)	318(W)	312(P)	301(P)	287(P)	279(P)	276(P)
Prognose aantal leerlingen door Gemeente		289(P)	293(P)	270(P)	272(P)	272(P)

De gemeente Opsterland heeft wederom te maken gekregen met de zgn. krimp. Bij ongewijzigde omstandigheden geven de prognose cijfers aan dat ook wij, de komende jaren, een daling kunnen verwachten. Enerzijds zijn we daarom voorzichtig m.b.t. het benoemen van structureel personeel. Anderzijds dwingt de krapte op de arbeidsmarkt ons ertoe om personeel niet teveel in de onzekerheid van een tijdelijke benoeming te laten en moeten we eerder overgaan naar een vaste benoeming. Voor de komende jaren is het streven om ook de publieke reserves aan te spreken zodat het huidige personele bestand benoemd kan blijven aan onze vereniging, ook ten tijde van krimp.

Wij zijn optimistisch wanneer het gaat om de werkelijke cijfers wat betreft de instroom van leerlingen en verwachten dat de daling van 2021 minder negatief zal zijn dan de prognose van de Gemeente Opsterland. Ook gezien de ambitie van het bevoegd gezag om snel stappen te zetten in de richting van de vorming van IKC De Opdracht.

Wij proberen echter zo voorzichtig mogelijk onze begroting op te stellen zodat die zoveel mogelijk aansluit bij de werkelijke situatie.

2. Onderwijsontwikkelingen

Het belangrijkste risico betreft de ontwikkelingen m.b.t. de kleinere besturen in onze gemeenten. Mochten daar meer knelpunten ontstaan, bijv. door het ontbreken van bekwame bestuurders, dan kan dit gaan leiden tot een sterkere wens voor fuseren met besturen in de omliggende gemeenten. De voorkeur van ons bestuur is tot nu toe, om zelfstandig te blijven.

Dit was ook de conclusie die begin 2018 werd gesteld door de fusiecoördinator van PenthaRho. Deze fusiecoördinator was aangesteld vanuit een landelijke subsidie door de gemeente Opsterland. Bedoeld om gesprekken tussen schoolbesturen op te starten, om na te denken over duurzaam en bestendig

beleid betreffende het onderwijs in de gemeenten Opsterland en Oost- en West Stellingwerf.

Wel wil het bestuur proberen om de huidige vorm van samenwerking met de andere besturen in stand te houden. We zullen vooral waakzaam moeten blijven m.b.t. het personeelsbeleid.

Het is voor schoolbesturen niet gemakkelijk om een terugloop in formatie direct om te zetten in bijv. ontslag van personeel. Eind 2018 bleek tijdens de laatste ledenvergadering van de VCSO dat de meeste overgebleven schoolbesturen van de VCSO toch graag wil insteken op een verkenning richting een besturenfusie van de éénpitter VCSO scholen. Het bestuur van De Opdracht is zich daarop aan het beraadslagen.

3. Beleidsvoornemens

Het schoolbestuur voorziet dat (ondanks een dalende leerling prognose) de Vereniging goed in staat is om door te gaan met de geplande investeringen en het voorgenomen beleid. De geplande investeringen hebben tot doel om de kwaliteit van het onderwijs op CBS De Opdracht te waarborgen. De geplande investeringen staan uitvoerig beschreven in het schoolplan en de schoolgids.

Op het gebied van methoden en materialen zijn dit voor 2019:

- verlengd onderzoek vervanging methoden technisch en begrijpend lezen
- vervanging methode Kleuterplein en de methode Veilig Leren Lezen
- invoering van het programma MQ. Een observatieprogramma van de motorische beweging bij kinderen.

Op het gebied van kwaliteitszorg:

- uitwerken van de beleidsafspraken m.b.t. Roken en Alcohol voor de aanvraag van het 'Gezonde School' vignet op dit onderdeel
- vernieuwen van bestaande beleidsplannen (o.a. natuur/techniek-, beweging en ICT plan)
- afname van de leerling vragenlijsten vanuit ZIEN! en oudervragenlijsten vanuit WMK (Werken met Kwaliteitskaarten)
- scholing van diverse teamleden op het gebied van het analyseren van de leeropbrengsten
- vaststellen vernieuwd Veiligheidsbeleidsplan (incl. Meldcode)

Op het gebied van personeelszorg:

- professionalisering kernteamleden op het gebied van coachen van leerkrachten
- uitwerken van de veranderingen binnen het team door personeelwisselingen
- hercertificering van de schoolleider door een gezamenlijke VCSO cursus over auditeren

Op het gebied van leerlingenzorg/onderwijskundig beleid:

- meer toepassingen vanuit de schoolapp invoeren
- verder verbeteren van het leerlingenportfolio (indien mogelijk in de schoolapp Social Schools)
- afspraken bijstellen in het nieuwe schoolplan.

Divers:

- uitwerken en vaststellen Privacy handboek
- afspraak over wel of niet continuering aanvraag Excellente Scholen (2020-2023)
- vorming IKC De Opdracht

4. Gebouw, knelpunten en IKC vorming

Het bestuur heeft het voornemen om met de gekozen samenwerkingspartner de school te gaan uitbouwen tot een integraal kindcentrum. Ons schoolgebouw biedt daar op dit moment geen ruimte voor. Wij willen daarom graag uitbreiden met een tijdelijke voorziening. De investering in deze tijdelijke voorziening zou gedeeltelijk voor rekening kunnen komen van het bestuur, de samenwerkingspartner en eventueel de gemeente.

Deze laatste mogelijkheid (bijdrage gemeente) zien wij ontstaan door de groei van het aantal leerlingen van het afgelopen jaar. De 1 oktobertelling van 2018 laat zien dat we 318 kinderen (+29 leerlingen) op school hebben en dat daarmee een ruimtetekort van 170m² is ontstaan. We merken dat inmiddels dit schooljaar aan den lijve omdat alle beschikbare ruimten in gebruik zijn genomen en er ook knelpunten zijn ontstaan. Dit laatste wordt op dit moment dagelijks ervaren door leerkrachten en kinderen die bijv. leskrijgen in ruimten die daar eigenlijk niet voor bedoeld zijn. Het bestuur heeft daarom in oktober een brief geschreven aan het college van B & W waarin genoemde voornemens en knelpunten naar voren zijn gebracht. Een ambtenaar van de gemeente is daarop met het schoolbestuur en directie in gesprek gegaan. In 2019 zal dit worden vervolgd door een gesprek met de betrokken wethouders.

5. Onderhoudsvoorziening Buitenonderhoud

Onze school bevindt zich in de gelukkige omstandigheid dat er in 2009 een nieuw en duurzaam schoolgebouw is neergezet. In 2013 en in 2016 zijn er een paar kleine uitbreidingen van ons schoolgebouw geweest. Het onderwijsbureau heeft een prima korte en lange termijn planning kunnen maken voor het onderhoud en vervanging van materialen. De voorziening voor groot onderhoud wordt volgens de begrotingsafspraken opgebouwd. Het onderwijsbureau heeft uitgerekend welke extra kosten moeten worden meegenomen in de opbouw van deze reserves met het oog op de veranderende wet- en regelgeving betreffende het buitenonderhoud. Voor De Opdracht betekent dit financieel gezien een gunstige ontwikkeling omdat er meer middelen beschikbaar komen dan nodig is gezien de benodigde ingeschatte toekomstige investeringen.

4.2 Toekomstparagraaf

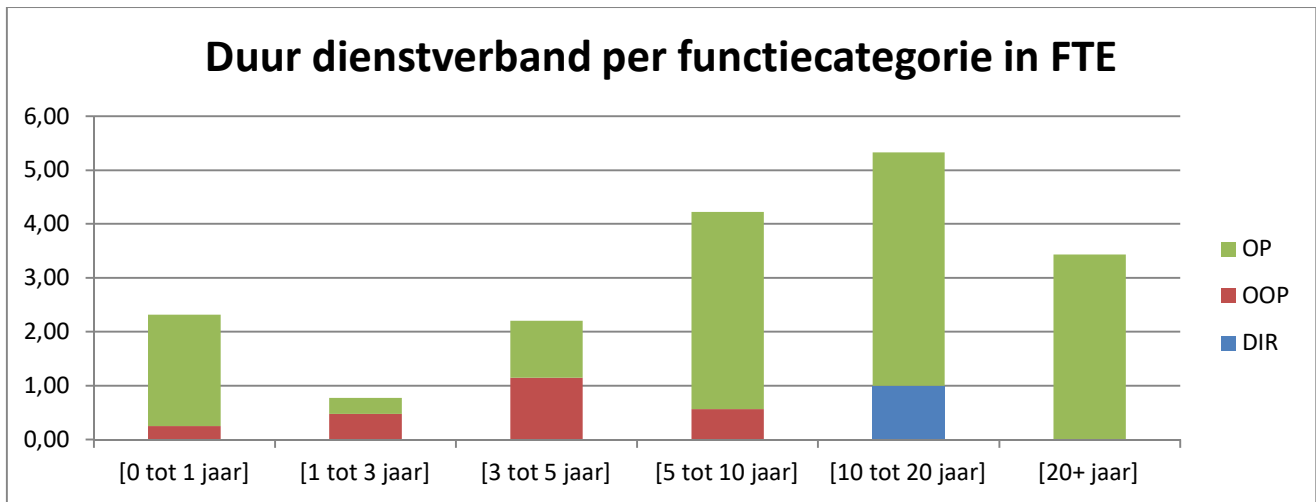
De school laat qua leerlingenaantal in de toekomst een stabiel aantal leerlingen zien. Dit is positief. Hier tegenover staat dat de nieuwste dalende prognosecijfers vanaf 2021 een zeker risico met zich meebrengen.

Een zeker risico lopen we in VCSO verband. We zien dat in een aantal dorpen gesprekken zijn gestart om te komen tot meer samenwerking tussen scholen op dorpsniveau. Dit wordt vooral gestuurd door de plannen die er zijn op het gebied van nieuwbouwplannen van bestaande scholen en de gemeente. De kans bestaat dat er daardoor minder scholen deelnemer zullen blijven van de VCSO. Op dat moment lopen we een aantal risico's wanneer het gaat om verantwoordelijkheden m.b.t. aangesteld personeel en de voordelen zoals we die nu kennen door bestuurlijke krachtenbundeling.

In 2017 werd met de VCSO besturen opnieuw een samenwerkingsovereenkomst getekend voor 10 jaar. Hiermee kunnen we op basis van de wet Toerusting en Bereikbaarheid gebruik maken van de landelijke opheffingsnorm i.p.v. de gemeentelijke norm. Hiermee wordt het bestaan van met name de kleine scholen gewaarborgd.

T.a.v. personeelsbestand (FTE ontwikkeling)

Voor het kalenderjaar 2019 is de begroting opgesteld met een beperkt negatief resultaat. De extra beschikbare middelen zijn er vooral op gericht om de onderwijskwaliteit te waarborgen en waar mogelijk te versterken.

Motivatie hiervoor is:

We vinden het belangrijk om met dezelfde hoeveel fte ons totaal aan leerlingen op te vangen en te begeleiden. Gezien de leeftijdsopbouw van het personeelsbestand, en de verwachte uitstroom van een paar collega's, kunnen we gezond beleid maken op vernieuwing binnen het team en/of mogelijkheden professionalisering, functie- en taaktoedeling.

Daarnaast bevinden we ons nog steeds in een proces waarbij we als team ons ten doel hebben gesteld om de goede opbrengsten/resultaten op peil te houden. Dit vergt extra inspanning en menskracht op dit moment.

Verder hebben we als doel om de publieke reserve terug te brengen naar het gewenste niveau waarbij dit geen discussie meer oplevert met de normen van het ministerie. Gezien de gezonde financiële positie van de vereniging ziet het bestuur de toekomst met vertrouwen tegemoet.

4.3 Meerjarenbalans en – begroting

Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting is gebaseerd op de standaardindeling van de Regeling jaarverslaglegging onderwijs en omvat de realisatie cijfers van 2018 en de begrote cijfers van de komende 5 jaren.

Baten	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
3.1 Rijksbijdragen	1.544.969	1.585.584	1.646.499	1.624.833	1.576.670	1.520.289
3.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies	27.450	11.200	8.000	8.000	8.000	8.000
3.5 Overige baten	32.236	19.300	18.300	17.100	17.100	17.400
Totale Baten	1.604.655	1.616.084	1.672.799	1.649.933	1.601.770	1.545.689
Lasten						
4.1 Personeelslasten	1.289.182	1.360.503	1.334.558	1.294.690	1.336.847	1.354.188
4.2 Afschrijvingen	58.232	60.333	63.811	61.915	60.606	34.844
4.3 Huisvestingslasten	62.682	54.775	54.775	55.775	55.775	55.775
4.4 Overige lasten	154.842	162.450	151.950	150.850	148.500	148.500
Totale Lasten	1.564.938	1.638.061	1.605.094	1.563.230	1.601.728	1.593.307
Resultaat uit normale bedrijfsvoering	39.717	-21.977	67.705	86.703	42	-47.618
5.0 Financiële baten en lasten	78	250	250	250	250	250
Bedrijfsresultaat	39.795	-21.727	67.955	86.953	292	-47.368

Meerjarenbalans

1. Activa	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
1.2 Materiele vaste activa	466.110	560.092	601.781	563.628	518.022	507.178
<i>Totale Vaste Activa</i>	<i>466.110</i>	<i>560.092</i>	<i>601.781</i>	<i>563.628</i>	<i>518.022</i>	<i>507.178</i>
1.5 Vorderingen	117.333	125.054	125.033	122.908	118.737	114.049
1.7 Liquide middelen	1.089.883	962.662	972.067	1.085.799	1.139.347	1.115.051
<i>Totale Vlottende Activa</i>	<i>1.207.216</i>	<i>1.087.716</i>	<i>1.097.100</i>	<i>1.208.707</i>	<i>1.258.084</i>	<i>1.229.100</i>
Totale Activa	1.673.326	1.647.808	1.698.881	1.772.335	1.776.106	1.736.278
2. Passiva						
2.1.1 Algemene Reserve totaal	695.778	674.051	742.006	828.960	829.252	781.884
2.1.2 Bestemmingsreserve publiek	464.184	464.184	464.184	464.184	464.184	464.184
2.1.3 Bestemmingsreserve privaat	256.027	256.027	256.027	256.027	256.027	256.027
<i>Totaal Eigen Vermogen</i>	<i>1.415.989</i>	<i>1.394.262</i>	<i>1.462.217</i>	<i>1.549.171</i>	<i>1.549.463</i>	<i>1.502.095</i>
2.2 Voorzieningen	57.380	53.161	44.730	43.957	45.345	60.345
2.3 Langlopende schulden	57.500	57.500	57.500	57.500	57.500	57.500
2.4 Kortlopende schulden	142.457	142.885	134.434	121.707	123.798	116.338
<i>Totaal overige passiva</i>	<i>257.337</i>	<i>253.546</i>	<i>236.664</i>	<i>223.164</i>	<i>226.643</i>	<i>234.183</i>
Totale Passiva	1.673.326	1.647.808	1.698.881	1.772.335	1.776.106	1.736.278

Financieringsstructuur

Er worden geen grote veranderingen verwacht in de financieringsstructuur. De financiële middelen bestaan voornamelijk uit publieke middelen en dit zal in de toekomst ook zo blijven.

Huisvestingsbeleid

Het beleid is erop gericht om de school in goede staat in stand te houden.

Voor het schoolgebouw is een meerjarig onderhoudsplan opgesteld. Met ingang van 01-01-2015 wordt het buitenonderhoud door gedecentraliseerd. Dit betekent dat scholen zelfverantwoordelijk worden voor het buitenonderhoud. Tot en met ultimo 2014 was dit de verantwoordelijkheid van de gemeente. Voor zowel het preventief onderhoud als het buitenonderhoud wordt een meerjarig onderhoudsplan opgesteld. Het meerjarig onderhoudsplan dient o.a. als basis voor jaarlijkse dotatie aan de voorziening onderhoud. Het meerjarig onderhoudsplan is financieel door vertaald naar een onderhoudsvoorziening waaraan elk jaar wordt gedoteerd.

Mutaties van reserves en voorzieningen

De mutatie op het eigen vermogen heeft betrekking op het exploitatieresultaat. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op het geplande onderhoud voor de komende jaren voor zowel de binnen- als de buitenkant van het schoolgebouw. Daarnaast is de jubileumvoorziening opgebouwd aan de hand van o.a. het personeelsbestand en de blijf-kans. De bestemmingsreserve Privaat is gevormd uit resultaten vanuit de private geldstromen.

Hoofdstuk 5 – Overige rapportages

5.1 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Code goed bestuur

De vereniging van onze school hanteert de code voor Goed bestuur zoals deze door de PO-raad is vastgesteld. Op 4 juli 2011 zijn nieuwe statuten in werking getreden. De statuten zijn zodanig aangepast dat met de bestuursorganisatie wordt voldaan aan de wet “Code Goed Bestuur”. Kort samengevat houdt dit in dat er een duidelijke scheiding tussen toezicht en uitvoering tot stand is gebracht. Er is gekozen voor het model van functionele scheiding.

Het schoolbestuur is gesplitst in een dagelijks en een algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur voert de bestuurstaken uit en het algemeen bestuur voert de toezichthoudende taken uit. Beide geledingen werken op basis van de afspraken die zijn vastgelegd in de bevoegdhedenmatrix-2011. In november 2018 is de bevoegdhedenmatrix bijgesteld en zijn de functieprofielen van de bestuursleden geactualiseerd. Dit helpt het toezichthoudende bestuur om te controleren of doelstellingen en beleidsafspraken worden gehaald.

Een aantal kerntaken en overige taken zijn door het bestuur gedelegeerd aan het dagelijks bestuur en de directeur van de school. Ook deze afspraken zijn vastgelegd in de bevoegdhedenmatrix-2011. Voor het goed uitvoeren van de bestuurstaken en de dagelijkse leiding van de school is er regelmatig overleg tussen de dagelijks bestuursleden en de directie.

De vernieuwde documenten waarmee vanaf 2011 gewerkt worden zijn:

- statuten en huishoudelijk reglement (zie website www.deopdracht.nl)
- managementstatuut
- profielen bestuursleden
- vergaderstructuur en bevoegdheden matrix
- mr reglement

Dankzij de vernieuwde vergaderstructuur:

- vergadert het bestuur effectiever en stuurt het meer op inhoud
- is het dagelijks bestuur veel concreter betrokken bij de acties die nodig zijn op de werkvloer

Aandachtspunten voor het algemeen bestuur zijn:

- toezichthouden moet geleerd worden
- jaarlijks het eigen functioneren evalueren
- vernieuwde toezichtskader 2017 van de inspectie

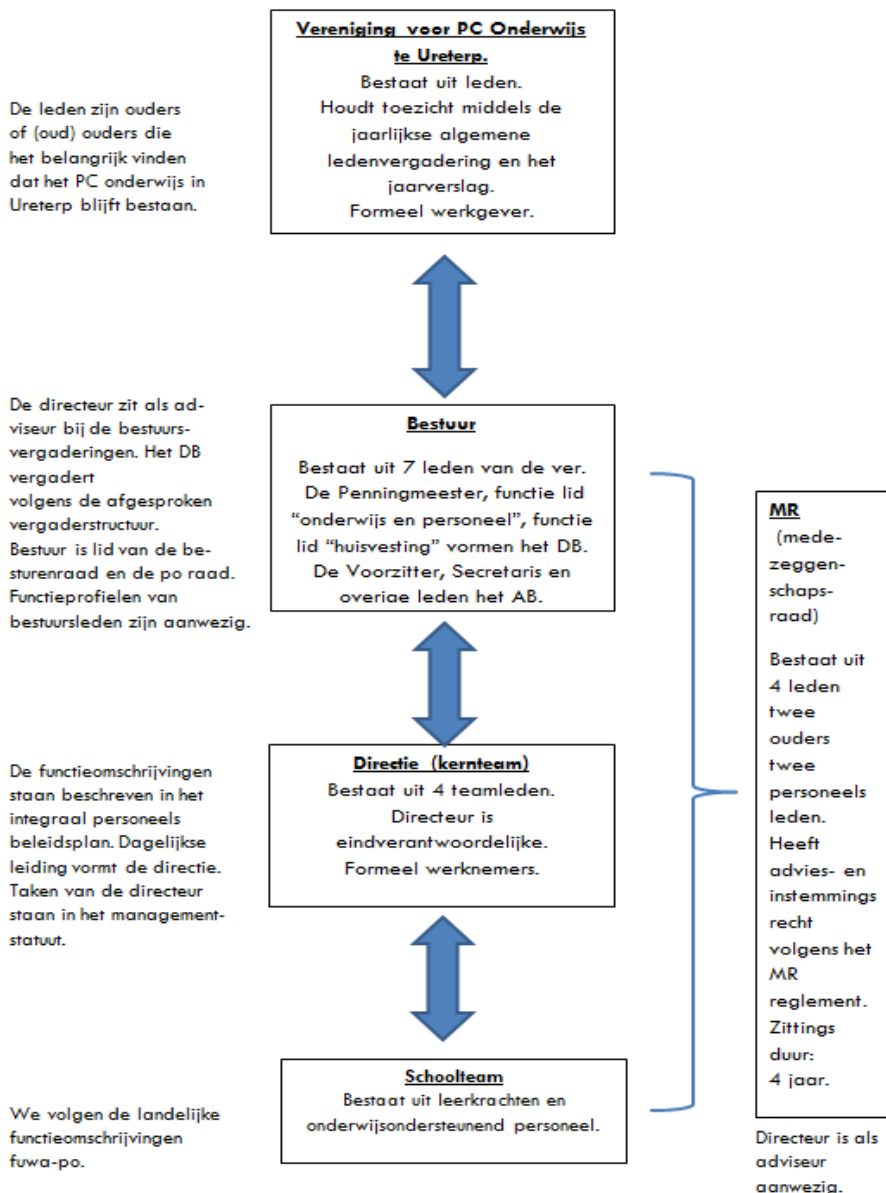
Vanaf 2011 worden afspraken vanuit de vastgestelde (bevoegdheden) matrix besproken. Alle beleidszaken worden cyclisch besproken volgens een afgesproken planning.

De verdeling van taken zoals deze in de verenigingsstatuten, huishoudelijk reglement, managementstatuut en medezeggenschapsreglement beschreven staan, worden weergegeven in onderstaande onderwerpen:

- A: Algemene zaken
- B: Identiteit.
- C: Onderwijskundige zaken.
- D: Personeelszaken.
- E: Materiële en financiële zaken.

De taken van de bestuursleden staan beschreven in het bestuurdersprofiel. In dit bestuurdersprofiel staan ook de functieomschrijvingen van de leden nader omschreven. De uitvoerende taken wordt door het dagelijks bestuur (DB) gedaan. De toezichthoudende taak is toebedeeld aan het algemeen bestuur (AB).

Organigram Vereniging voor PC onderwijs te Ureterp (admin. 50104)

Algemeen bestuur

Specifieke context en plaats in de organisatie

Het bestuur is belast met het besturen van de vereniging. Bij de vervulling van hun taak richten de bestuurders zich naar de grondslag en het doel van de vereniging en de door haar in stand gehouden school/scholen, alsmede naar het belang van de samenleving bij goed onderwijs. Elke bestuurder draagt verantwoordelijkheid voor de algemene gang van zaken.

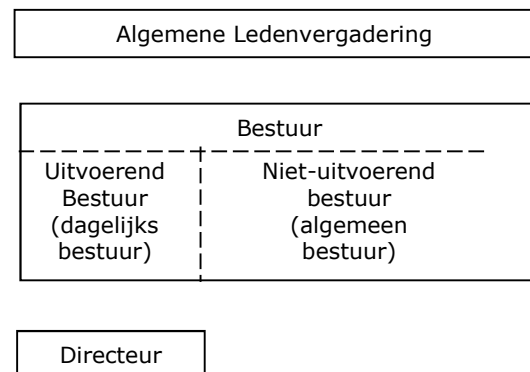
Er is gekozen voor een functionele scheiding van toezicht en besturen, het zogenaamd one-tiermodel.

De functies 'besturen' (uitvoerende bestuurders, het dagelijks bestuur) en 'toezien' (niet uitvoerende bestuurders, het algemeen bestuur) worden binnen één orgaan uitgeoefend ('het bestuur').

De toezichthouders (algemeen bestuur) zijn in de meerderheid ten opzichte van het aantal van de bestuurders (dagelijks bestuur). De voorzitter is niet-uitvoerend bestuurder

De gezamenlijke algemeen bestuurders fungeren als de interne toezichthouder zoals bedoeld in artikel 17b lid 2 WPO.

Het algemeen bestuur richt zich primair op de borging van de instandhouding van de school en heeft tot taak toezicht te houden op het beleid en op de algemene gang van zaken binnen de onderwijsinstelling.

Toezichthoudende bestuursfuncties (algemeen bestuur) CBS de Opdracht

1. Voorzitter
2. Secretaris
3. Ledenbestand
4. Algemeen bestuurslid

Kernopdracht

De algemeen bestuurders:

- houden integraal toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken binnen de onderwijsorganisatie en bewaken daarbij het belang van de onderwijsinstelling(en) en dus het belang van het primaire onderwijsproces zelf (toezichttaak)
- staan de bestuurders met raad en advies terzijde (adviestaak, klankbordrol)
- en wegen bij dit alles de in aanmerking komende belangen van de belanghebbenden en het externe (semi-)publieke belang af.

Hoofdwerkzaamheden

Tot de toezichthoudende taak van het algemeen bestuur behoort in ieder geval:

- a. toezien op de naleving van wettelijke verplichtingen en de code voor goed bestuur en afwijkingen van deze code;
- b. toezien op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen van de vereniging en de door haar in stand gehouden school die zijn verkregen op grond van de WPO;

- c. bewaken van het normatieve kader waarbinnen het bestuur en de vereniging opereren, met bijzondere aandacht voor de doelstelling en continuïteit van de vereniging;
- d. toezien op de kwaliteit van het door de school van de vereniging geboden onderwijs;
- e. periodieke beoordeling en evaluatie van het (onderlinge) functioneren van het bestuur en de bestuurders;
- f. het jaarlijks afleggen van verantwoording over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden zoals bedoeld in *artikel 13.6.a en b en artikel 15.1.a en b verenigingsstatuten*.
- g. De uitvoerend bestuurders waarborgen de identiteit van de door de vereniging in stand gehouden school, dit onverminderd de verantwoordelijkheid van het gehele bestuur ter zake.

Dagelijks bestuur

Uitvoerende bestuursfuncties (dagelijks bestuur) CBS de Opdracht

1. Penningmeester
2. Onderhoud en Arbo(gebouw)
3. Personeel, onderwijs en Arbo(welzijn)

Kernopdracht

De dagelijks bestuurders zijn belast met de dagelijkse gang van zaken en de algemene leiding van de vereniging. Zij zijn verantwoordelijk voor de realisatie van de doelen van de onderwijsorganisatie, de strategie en het beleid en de daaruit voortvloeiende ontwikkeling van de onderwijsopbrengst en financiële resultaten.

Hoofdwerkzaamheden

De dagelijks bestuurders zijn belast met de voorbereiding en/of uitvoering van de besluitvorming die bij of krachtens de statuten aan het bestuur of anderen zijn overgelaten, waartoe in het bijzonder:

- a. de voorbereiding van het door het bestuur vast te stellen (meerjaren)beleidsplan en bijbehorende (meerjaren)begroting;
- b. het voorbereiden van door het bestuur vast te stellen reglementen;
- c. het opmaken van een door het bestuur vast te stellen jaarrekening en jaarverslag;
- d. het verrichten van rechtshandelingen en feitelijke handelingen, alsmede het aangaan van verplichtingen, die zijn voorzien in een door het bestuur vastgesteld (meerjaren)beleidsplan en bijbehorende (meerjaren)begroting;
- e. het benoemen, ontslaan en treffen van overige rechtspositionele maatregelen jegens het personeel van de vereniging. Alvorens tot benoeming over te gaan vergewist het bestuur zich ervan dat het te benoemen personeelslid grondslag en doel van de vereniging onderschrijven;
- f. het verzorgen en onderhouden van contacten met en berichtgeving aan betrokkenen en belanghebbenden, voor zover het bestuur niet anders besluit;
- g. het tijdig en adequaat en (on)gevraagd informeren van alle bestuurders over al hetgeen dat voor een goed functioneren van het bestuur van belang is.

5.2 De resultaten in 2018 van het interne risicobeheersings- en controlesysteem door het toezichthoudend orgaan

Het model van functionele scheiding wordt als volgt toegepast in de praktijk: de leden van het dagelijks bestuur worden uitgenodigd door de directeur op school. Naast de vaste onderwerpen volgens het bijgevoegde schema, worden evt. andere bespreekpunten vooraf, per mail, aangeleverd. Voorstellen worden in het DB voorbereid. Het AB (de toezichthouders) en evt. de MR kunnen de voorstellen af- of goedkeuren op de eerstvolgende AB/MR vergadering. De toezichthouders ondersteunen en adviseren op deze wijze bij het vaststellen van beleidsvraagstukken en de financiële zaken.

De DB leden kunnen of afzonderlijk (naar gelang het onderwerp) of gezamenlijk de vergadering beleggen. Dit wordt vooraf gecommuniceerd met de toezichthoudende bestuursleden.

De algemene bestuursvergaderingen en de algemene ledenvergadering worden georganiseerd door de secretaris van het AB.

De profielschetsen en statuten kunt u terugvinden op onze website. Het document over de vergaderstructuur, het managementstatuut, de bevoegdhedenmatrix en het MR reglement zijn op verzoek verkrijgbaar of in te zien.

De namen van de toezichthoudende leden worden in het eerste hoofdstuk genoemd bij paragraaf 1.3. Volgens een rooster van aftreden wordt bepaald welke vacatures voor toezichthoudende leden beschikbaar komen.

Binnen de eigen oudergeleding van de leden wordt gekeken naar geschiktheid van evt. kandidaten. Op voorstel van het algemeen bestuur worden nieuwe kandidaten op de ledenvergadering benoemd.

De verantwoording over het gevoerde beleid vindt plaats d.m.v. de volgende rapportages:

- twee keer per schooljaar een managementrapportage over onderwijsresultaten
- twee keer per kalenderjaar een managementrapportage over de financiële zaken
- vijf keer per jaar de beoordeling van het toezichthoudend bestuur over de rapportages van het dagelijks bestuur
- één keer per jaar wordt het bestuursjaarverslag gemaakt en wordt deze rapportage beschikbaar gesteld aan alle leden van de vereniging.

De toezichthoudende leden vergaderen dus minimaal 5 keer per jaar volgens het vastgestelde rooster. De verslaggeving wordt gedaan door de secretaris. Verslagen worden beschikbaar gesteld aan de MR. De zaken waarover het algemeen bestuur zijn goedkeuring dient te verlenen staan beschreven in de bevoegdhedenmatrix.

In de bevoegdhedenmatrix staat per onderdeel aangegeven wie welke bevoegdheden heeft. Vanuit dat overzicht zijn de toezichthoudende leden in staat om hun taken af te bakenen en kader te geven.

De nieuwe manier van besturen wordt pas sinds enkele jaren toegepast. Het is daarom dat het algemeen bestuur en de directie nog in aftastende fase bezig zijn met hoe de resultaten van het toezicht kunnen worden gemeten. De komende jaren zal er steeds meer afstemming gezocht gaan worden in de te meten resultaten vanuit de verschillende rapportages en de vooraf vastgestelde afspraken en/of doelen. Begin 2019 zal de inspectie ook haar bevindingen geven over het bestuurlijk functioneren. Deze uitkomsten kunnen helpen om de kwaliteit in dezen te vergroten.

**Belangrijkste bestuurlijke voornemens en reeds genomen besluiten
(voorgelegd door de uitvoerende bestuurders en goedgekeurd door de toezichhoudende leden)**

Genomen besluiten:

- ✓ Het Algemeen Bestuur (AB) is akkoord gegaan met de voorgestelde wijziging betreffende het sponsorproject,
- ✓ Het Algemeen Bestuur (AB) is akkoord gegaan met het voorstel vanuit het project 'Zonnescholen' inzake aanschaf zonnepanelen,
- ✓ Het Algemeen Bestuur (AB) is akkoord gegaan met het voorstel en het traject inzet middelen werkdrukverlaging
- ✓ Het Algemeen Bestuur (AB) is akkoord gegaan met het voorstel van het VCSO bestuur om de functie van de directeur om te zetten naar de functie directeur-(uitvoerend)bestuurder,
- ✓ Het Algemeen Bestuur (AB) is akkoord gegaan met de inhuur van mevr. Tonny v.d. Berg (Tempre) om te ondersteunen bij het onderzoek richting vorming IKC De Opdracht,
- ✓ Het Algemeen Bestuur (AB) is akkoord gegaan met de meerjarenbegroting en het (meerjaren) formatieplan en gaat akkoord met het feit dat middelen vanuit de publieke reserve worden opgenomen,
- ✓ Het Algemeen Bestuur (AB) is akkoord gegaan met de toestemmingsbrief voor ouders inzake wel of geen toestemming van publicatie beeldmateriaal,
- ✓ Het Algemeen Bestuur (AB) is akkoord gegaan met het opstellen van een intentieverklaring waarin wordt uitgesproken om door te gaan met de gekozen samenwerkingspartner Kinderwoud,
- ✓ Het Algemeen Bestuur (AB) is akkoord gegaan met de gewijzigde veranderingen in de formatie per 1 januari 2019,
- ✓ Het Algemeen Bestuur (AB) is akkoord gegaan de jaarrekening en het jaarverslag,

Voornemens (toekomstige ontwikkelingen):

- ✓ Investering in uitbreiding van de school middels tijdelijke huisvesting vanuit private middelen om kinderopvang en evt. BSO te realiseren.
- ✓ Het tekenen van een intentieverklaring met de Kinderopvangorganisatie Kinderwoud.

Concrete wensen:

- Vervanging vaatwasser door een professionele vaatwasser

De algemene middelen zijn van dien aard dat het verantwoord is om deze investeringen te gaan plegen.

Resultaten en bevindingen toezichhoudend orgaan:

Uitgangspunten zijn de afspraken gemaakt in:

- beleidsdocument kwaliteitszorg WMK (cyclisch)
- schoolplan 2016-2020 en de uitwerking daarvan in het jaarplan (cyclisch en jaarlijks)
- bevoegdhedenmatrix (aangepast in nov. 18) (cyclisch en jaarlijks)
- afspraken en toetsing vanuit de VCSO (jaarlijks)

De uitkomsten van de vragenlijsten (WMK) zijn besproken in het dagelijks bestuur en het toezichthoudend bestuur is tevreden met de getoonde resultaten.

Het toezichthoudend bestuur werd in alle bestuursvergaderingen geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking onderwijskundige doelen en ontwikkelingen vanuit het schoolplan en het jaarplan. Het toezichthoudend bestuur heeft geconstateerd dat de beoogde doelstellingen grotendeels zijn behaald en op aanvaardbare punten is bijgesteld waar nodig.

De bevoegdhedenmatrix is door de voorzitter bijgewerkt in 2018. Tijdens elke bestuursvergadering wordt de bevoegdhedenmatrix gecheckt en het toezichthoudend bestuur heeft geconstateerd dat aan alle afgesproken afspraken is voldoen.

De bestuursdirecteur van de VCSO heeft, na controle met een daarvoor afgesproken instrument, verantwoording afgelegd binnen het toezichthoudend bestuur en heeft een positief oordeel over de school en haar functioneren gegeven. Het toezichthoudend bestuur heeft dit oordeel overgenomen.

Verder heeft het toezichthoudend bestuur ter controle de afgesproken managementrapportages ter inzage gekregen. Dit betreffende jaarlijkse rapportages betreffende de onderwijsresultaten, de financiën en het gebouw.

Horizontale verantwoording en dialoog met belanghebbenden:

In dit bestuursverslag legt het bestuur op hoofdlijnen verantwoording af aan de ledenvergadering, de MR, de ouders, de medewerkers, de inspectie voor het primair onderwijs, de gemeente maar ook aan andere belanghebbenden over het gevoerde beleid in 2018. Het bestuursverslag is voor iedereen toegankelijk via onze website www.deopdracht.nl

Naast deze schriftelijke verantwoording hanteert de school ook de volgende andere informatiemiddelen:

- de website, facebook, twitter en de schoolapp van Social Schools
- tweewekelijkse nieuwsbrieven
- jaarverslagen van de ouderraad en de MR
- schoolgids en schoolkalender
- regelmatige mailing via Parnassys.

Om de dialoog aan te gaan met onze 'stakeholders' maken we gebruik van vragenlijsten vanuit het kwaliteitszorgsysteem 'WMK' (Werken met Kwaliteitskaarten van Cees Bos). Daarnaast maken we gebruik van vragenlijsten die we kunnen opstellen vanuit het leerling administratieprogramma Parnassys.

In 2018 hebben we op deze manier de jaarlijkse leerlingenvragenlijst uitgezet over de sociale veiligheid. Ook de leerkrachten en ouders worden om de twee jaar vragen voorgelegd over de veiligheid op school. In 2018 werden ook deze groepen bevraagd. De uitkomsten hiervan zijn terug te vinden op de website van school. Daarnaast worden de uitkomsten geanalyseerd en besproken in de diverse geledingen.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Als schoolbestuur zijn we ons continu bewust van het maatschappelijk speelveld waarin wij ons bevinden en de noodzaak om op maatschappelijk verantwoorde wijze het onderwijs, binnen de vereniging, inhoud te geven.

Vanuit onze Christelijke identiteit en visie op mens en maatschappij, zijn wij sinds jaar en dag bezig om op een verantwoorde wijze om te gaan met Gods schepping die aan ons is toevertrouwd.

Op verschillende niveaus wordt inhoud gegeven aan dit begrip:

- op schoolniveau: ons onderwijs kenmerkt zich door kinderen bewust te maken van de omgeving en het milieu waarin wij wonen en werken. Door middel van projecten en lesmateriaal maken we kinderen bewust van onze verantwoordelijkheden, keuzes die we maken en de gevolgen daarvan. Heel concreet: één keer in de vier jaar houden wij een project over “mens en milieu”, over “energie” en over “voedsel”.

- op verenigingsniveau: er is gekozen om bij de nieuwbouw gebruik te gaan maken van duurzame energiebronnen, er is hierin bewust geïnvesteerd. We willen school en omgeving bewust maken van het gebruik van zonnepanelen, aardwarmte en ons ecologisch dak.

- op verenigingsniveau: binnen het bestuur zijn twee DB leden verantwoordelijk voor het controleren van de afspraken uit de RI&E. De RI&E is in 2016 uitgevoerd door dhr. Harm Bos en werd gemaakt met de vernieuwde Arbomeester van het Vervangingsfonds. Samen met directie en een afgevaardigde uit het team wordt jaarlijks het plan van aanpak besproken. Eén van de doelen hiervan is dat zowel personeel als leerlingen op een prettige gezonde manier hun werkzaamheden kunnen uitvoeren.

Bestuursverklaring inzake interne beheersing

De interne beheersing van de processen binnen de vereniging is primair de verantwoordelijkheid van het bestuur. Afspraken m.b.t. functiescheidingen, autorisaties en andere maatregelen en procedures ondersteunt het bestuur bij het beheersen van de processen. Concreet betekent dit; de diverse geledingen voeren de taken uit zoals is vastgelegd en afgesproken in diverse documenten.

De directie fungeert volgens de afspraken in het managementstatuut en het integraal personeelsbeleidsplan. De MR voert haar taken uit conform de afspraken vanuit het landelijk MR reglement. Onze school kent geen GMR.

Het bestuur ontving wederom in 2018 naar volle tevredenheid ondersteuning vanuit het administratiekantoor Onderwijsbureau Meppel.

Zij zijn onder meer verantwoordelijk voor het uitvoeren van onderzoeken op de naleving van maatregelen en procedures. De begroting werd samen met penningmeester, directeur en adviseur van Onderwijsbureau Meppel opgesteld. Daarna door het bestuur en de MR vastgesteld en twee keer per jaar middels een perioderapportage bewaakt. Het financiële gedeelte van het jaarverslag werd ook opgesteld door het administratiekantoor.

Het bestuur, bestaande uit toezichthouders en het uitvoerende bestuurders, is van mening dat het gehele stelsel van interne beheersing bijdraagt aan het rechtmatig en doelmatig realiseren van de doelstellingen van de vereniging.

Tenslotte

Het toezichthoudend bestuur heeft geconstateerd, dat er op een goede wijze, met onderling goede verhoudingen tussen directie en personeel onderwijs wordt gegeven. Het onderwijs is in overeenstemming met de grondslag en identiteit van de school. De huidige schooldirecteur voert samen met de uitvoerende bestuurders, de taken tot tevredenheid uit. Verder is er sprake van een open en betrokken cultuur tussen de ouders, leerkrachten en kinderen. Ook getuigt de cultuur van een professionele samenwerking tussen bestuur, MR en ouderraad.

Het toezichthoudend bestuur wenst dat het onderwijs zoals dat wordt gerealiseerd op CBS De Opdracht ook voor de komende jaren op dezelfde wijze wordt vormgegeven. En wenst het team en directie hierbij Gods zegen toe voor nu en in de nabije toekomst bij de te realiseren plannen.

Bijlage 1: Prestatiebox

bij Bestuursverslag 2018 – CBS De Opdracht Ureterp

Vanaf het schooljaar 2012-2013 is de overheid van start gegaan met een andere wijze van subsidieverstrekking. Alle scholen ontvangen een bedrag per leerling om dat in te zetten voor enkele doelen die door de overheid gesteld zijn. De bedoeling is dat hiermee alle scholen profiteren van deze doelsubsidies en dat er geen of weinig verantwoording over de inzet van de middelen hoeft te worden afgelegd. De middelen zijn in eerste instantie bedoeld om de ambities uit het Bestuursakkoord 2012 PO-raad-OCW 2012-2015 “Basis voor presteren” te realiseren. Aan ons als school om ons te richten op een of meer ambities uit het bedoeld akkoord. Hieronder de stand van zaken ten aanzien van de ambities waar we afgelopen jaar aan gewerkt hebben en waarvoor de prestatiebox-middelen zijn ingezet.

Ambitie 1 en 2 - We werken al opbrengstgericht op een aantal terreinen en hebben goed zicht op de resultaten van ons onderwijsaanbod. Met het bijeenbrengen van de resultaten overzichten en de trendanalyses worden de beleidskeuzes positief beïnvloed. Daarmee willen we een vervolgstap zetten om de eigen meetbare doelen scherper te formuleren en de juiste afstemming op de leerling populatie zoeken. We doen onderzoek naar nieuwe digitale middelen hiervoor (www.leeruniek.nl) en het instrument MQ voor beweging).

Ambitie 4 – Er wordt inmiddels gewerkt met een eigen beleid voor het begeleiden van meerbegaafde leerlingen in een plusgroep. De middelen worden ingezet om een leerkracht hiervoor in te roosteren en ook om de deskundigheid binnen het schoolteam op dit terrein te vergroten. Met een gezamenlijk beleid van de verschillende scholen kunnen we een goed aanbod bieden aan deze leerlingen binnen de eigen school.

Ambitie 7 – De leraren volgen middels het leerlingvolgsysteem en het leerlingen administratiepakket systematisch de voortgang en ontwikkeling van de kinderen. Door deze systemen goed actueel te houden realiseren we een betere afstemming van het aanbod op de leerbehoeften van de kinderen. Met de keuze voor meerdere instructieniveaus sluiten we aan bij één van de doelstellingen van Passend Onderwijs.

Ambitie 8 – De professionalisering van zowel de leerkrachten als de schoolleider is een punt van aandacht. De middelen die hiervoor beschikbaar zijn proberen we zodanig in te zetten dat de deskundigheid zo breed mogelijk wordt uitgebouwd. Onze schoolleider staat inmiddels geregistreerd in het schoolleidersregister, de leerkrachten kunnen hun eigen professionele ontwikkeling bijhouden in het bekwaamheidsdossier van kwaliteitszorginstrument ‘WMK’ (Werken met Kwaliteitskaarten).

Ambitie 9 – Op directie niveau zijn er afgelopen jaar afspraken gemaakt voor een vernieuwde aanpak van het HRM beleid. De afspraak is om zoveel mogelijk gebruik te maken van de mogelijkheden die

worden aangegeven in WMK. De bestaande gesprekkencyclus is reeds uitgebreid met een beoordelingsgesprek.

Bijlage 2: Verantwoording middelen passend onderwijs

Schoolbesturen ontvangen naast de reguliere lumpsumbekostiging vanaf augustus 2014 ook een bedrag via de het samenwerkingsverband voor Passend Onderwijs. Het gaat om de bekostiging voor LGF leerlingen en lichte en zware ondersteuning. Deze bekostiging is bedoeld voor begeleiding voor leerlingen, inrichting en coördinatie passend onderwijs.

- Rapportage over activiteiten, middelen en resultaten
De school maakt deel uit van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Fryslân. Het bestuur heeft ingestemd met de per 1 augustus 2014 geldende afspraken binnen dit verband over de inzet en de verdeling van de middelen.

In Opsterland hebben vrijwel alle schoolbesturen een samenwerkingsovereenkomst gesloten, Passend Onderwijs Opsterland. Deze samenwerkingsovereenkomst is een voortzetting van de bestaande overeenkomst in het kader van Weer Samen Naar School. Het doel van deze samenwerking is de bestaande zorgstructuur voort te zetten en waar mogelijk te optimaliseren.

De deelnemende scholen dragen volgens een afgesproken verdeelsleutel naar rato bij aan het de kosten van Passend Onderwijs Opsterland.

Passend Onderwijs Fryslân maakt de financiële middelen die bestemd zijn voor de school over naar de VCSO. Na aftrek van de kosten voor o.a. het expertisecentrum wordt door de VCSO per maand een bedrag naar de school overgemaakt dat bestemd is voor het bieden van passende ondersteuning. De middelen worden op onze school ingezet o.a. voor:

- begeleidingsuren interne remedial teaching op school
- inzet onderwijsassistenten op school
- extra materialen die nodig zijn om aan te sluiten bij specifieke onderwijsbehoeften van een aantal zorgleerlingen

- Hoe sluit dit aan bij de plannen die voor dit jaar zijn gemaakt?
De middelen worden ingezet om conform het schoolondersteuningsplan gepaste zorg te bieden. De overgang van WSNS naar Passend Onderwijs is voor de scholen in Opsterland, achteraf gezien, financieel niet ongunstig geweest.
Dit betekent dat wij, zonder extra middelen vanuit de beschikbare reguliere formatiemiddelen te moeten gebruiken, onze plannen en ons streven waar kunnen maken.

- In 2018 hebben de Opsterlandse scholen nieuwe afspraken gemaakt over Passend Onderwijs en het expertisecentrum van Passend Onderwijs Opsterland. Concreet betekent dit dat de samenwerking wordt uitgebreid met de schoolbesturen uit de gemeenten Oost- en Weststellingwerf. In 2019 krijgt dit verder vorm.

Bijlage 3: Jaarrekening

Vereniging voor Protestants-
Christelijk Basisonderwijs te
Ureterp

Financieel jaarverslag 2018

Inhoudsopgave

Toelichting op onderdelen van het jaarverslag	Pagina
Bestuursverslag	
Financiële kengetallen	49
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2018	50
Staat van baten en lasten over 2018	52
Kasstroomoverzicht	53
Grondslagen	54
Toelichting op de balans per 31 december 2018	57
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	60
Gebeurtenissen na balansdatum	60
Model G, Overzicht doelsubsidies OCW	61
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2018	62
Overzicht verbonden partijen	64
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	65
Bestemming van het resultaat	67
Gegevens over de rechtspersoon	68
Overige gegevens	
Controleverklaring	69

Financiële kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kunnen een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

<u>Kengetallen</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<u>Rentabiliteit</u> <i>Exploitatieresultaat in een percentage van de totale baten.</i> De rentabiliteit geeft aan in hoeverre de inkomsten en uitgaven van een instelling elkaar in evenwicht houden.	2%	4%
<u>Current ratio</u> <i>Verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen.</i> Deze verhouding geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen. Een waarde tussen de 1,5 en 2 is goed. Ligt de waarde boven de 1,5 dan is de organisatie in staat aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen.	8,47	7,46
<u>Solvabiliteit 1</u> <i>Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen</i>	84,6%	83,7%
<u>Solvabiliteit 2</u> <i>Eigen vermogen plus voorzieningen / totale passiva</i> De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar lange termijnverplichtingen te voldoen. 25% a 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% (solvabiliteit 1) dan is de organisatie in staat om aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen. Bij solvabiliteit 2 wordt door het ministerie van OCW een signaleringswaarde gehanteerd van 30%.	88,1%	86,4%
<u>Weerstandsvermogen</u> <i>(Eigen vermogen minus Materiele vaste activa) / Totale baten</i> Het weerstandsvermogen geeft de vrije vermogensbuffer aan voor het opvangen van calamiteiten. Een percentage tussen de 5 en 20 procent wordt gezien als voldoende buffer.	59,2%	60,3%
Aantal leerlingen per teldatum 1-10 (t-1)	289	291
Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging)	18,29	17,48
<u>Personeelskosten per FTE</u>	70.478	69.061

A.1.1 Balans per 31 december 2018

(na verwerking resultaatbestemming)

1.	Activa	31 december 2018	31 december 2017
1.2	Materiële vaste activa	466.110	493.911
	Totaal vaste activa	<u>466.110</u>	<u>493.911</u>
1.5	Vorderingen	117.333	106.447
1.7	Liquide middelen	1.089.883	1.043.765
	Totaal vlottende activa	<u>1.207.216</u>	<u>1.150.212</u>
	Totaal activa	<u><u>1.673.326</u></u>	<u><u>1.644.123</u></u>

2.	Passiva	31 december 2018	31 december 2017
2.1	Eigen vermogen	1.415.989	1.376.194
2.2	Voorzieningen	57.380	44.833
2.3	Langlopende schulden	57.500	69.000
2.4	Kortlopende schulden	142.457	154.096
	Totaal passiva	<u>1.673.326</u>	<u>1.644.123</u>

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2018

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3. Baten			
3.1 Rijksbijdrage OCW	1.544.969	1.427.502	1.431.247
3.2 Overige overheidsbijdragen	27.450	7.500	7.174
3.5 Overige baten	<u>32.236</u>	<u>21.650</u>	<u>24.690</u>
Totaal baten	1.604.655	1.456.652	1.463.112
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	1.289.182	1.198.301	1.134.899
4.2 Afschrijvingen	58.232	62.849	61.552
4.3 Huisvestingslasten	62.682	58.925	61.855
4.4 Overige lasten	<u>154.842</u>	<u>148.050</u>	<u>139.292</u>
Totaal lasten	<u>1.564.938</u>	<u>1.468.125</u>	<u>1.397.598</u>
Saldo baten en lasten	39.717	11.473-	65.513
5 Financiële baten en lasten	78	1.500	147
Netto resultaat	<u><u>39.795</u></u>	<u><u>9.973-</u></u>	<u><u>65.660</u></u>

A.1.3 Kasstroomoverzicht

	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor financiële baten en lasten	39.717	65.513
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	58.232	61.552
- Mutaties voorzieningen	12.546	9.129
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
- Vorderingen	10.886-	6.908-
- Kortlopende schulden	11.639-	14.247
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	87.971	143.533
Ontvangen interest	78	147
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	88.049	143.680
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investeringen materiële vaste activa	30.432-	27.911-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	30.432-	27.911-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie overige langlopende schulden	11.500-	11.500-
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	11.500-	11.500-
Mutatie liquide middelen	46.117	104.269
Beginstand liquide middelen	1.043.765	939.496
Mutatie liquide middelen	46.117	104.269
Eindstand liquide middelen	1.089.882	1.043.765

Toelichting behorende tot de jaarrekening:

Grondslagen

De activiteiten van Vereniging voor Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Ureterp bestaan uit het geven van primair onderwijs.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is vastgesteld dat de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn, met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Voor zover niet anders is vermeld worden activa, voorzieningen en schulden opgenomen tegen de nominale waarde.

De genoemde bedragen, voorzover niet anders vermeld, zijn opgenomen in hele euro's.

Het kasstroomoverzicht is opgenomen volgens de indirecte methode. De toelichting vloeit voort uit de toelichting op de afzonderlijke posten in de jaarrekening en is daarom niet apart opgenomen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief.

De activeringsgrens is: € 500,-

Het systeem van afschrijvingen is als volgt:

Gebouwen, bestaande uit:

- Gebouwen 3% en 5% van de aanschafwaarde

Inventaris en apparatuur, bestaande uit:

- Inventaris 5% en 10% van de aanschafwaarde
- ICT 10% en 33% van de aanschafwaarde
- Technische inventaris 5% van de aanschafwaarde

Overige vaste bedrijfsmiddelen, bestaande uit:

- Onderwijsleerpakket 13% van de aanschafwaarde

Vorderingen

Bij eerste verwerking worden de vorderingen opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. De vorderingen worden verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve

De Algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen werkelijke baten en lasten.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve privaat is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen en middels het private resultaat over het onderhavige boekjaar.

De bestemmingsreserve publiek is bedoeld voor het opvangen van mogelijke toekomstige personele fricties. Er wordt een buffer opgebouwd voor het opvangen van de vervangingskosten welke niet langer door het vervangingsfonds worden gedekt, het opvangen van de financiële gevolgen van een teruglopende formatie, het opvangen van de gevolgen van langdurige ziekte en alle daarmee samenhangende kosten en de kosten die samenhangen met mogelijke situaties op het personele terrein en de daarmee gemoeide onkosten.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen ter zake van personeel en soortgelijke verplichtingen. Deze worden opgenomen tegen de berekende contante waarde. Een voorziening wordt eerst gevormd als voldaan is aan de vereisten terzake van het vormen van voorzieningen.

De voorziening jubilea is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

De voorziening duurzame inzetbaarheid wordt gevormd op basis van de ingediende verlofplanning van een personeelslid. Op basis van deze planning wordt het verlofsaldo bepaald. Dit saldo wordt contant gemaakt tegen het geldende discontopercentage. Tot op heden worden er nog maar zeer beperkt verlofplanningen gemaakt op basis van de regeling duurzame inzetbaarheid. De voorziening wordt pas opgenomen als de verplichting betrouwbaar is te schatten.

De voorziening onderhoud is gebaseerd op de onderhoudsplanning van de komende jaren. De dotatie is op basis van de planning berekend en gelijkmatig verdeeld over de jaren. Periodiek wordt de planning geactualiseerd. Jaarlijks wordt bekeken of de dotatie toereikend is. In de Regeling jaarverslaggeving onderwijs is een tijdelijke overgangsregeling opgenomen voor het toepassen van de methode van kostenegalisatie voor de voorziening groot onderhoud. Van deze tijdelijke overgangsregeling is gebruikt gemaakt bij het berekenen van de voorziening groot onderhoud.

Langlopende en kortlopende schulden

De langlopende en kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Langlopende/kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde

Pensioenen

Er is één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Per ultimo boekjaar heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 103,8% (Beleidsdekkingsgraad). De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege toegekende (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en (gemeentelijke) overheidsbijdragen, alsmede de van derden toegekende overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Verliezen die hun oorsprong vinden in het boekjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

A.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2018

1. Activa

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschaf- waarde per 31 december 2017	Afschrijvingen tot en met 31 december 2017	Boekwaarde per 31 december 2017	Mutaties 2018				Aanschaf- waarde per 31 december 2018	Afschrijvingen tot en met 31 december 2018	Boekwaarde per 31 december 2018
				Investeringen	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen desinvesteringen			
1.2.1 Gebouwen en terreinen	342.981	63.732-	279.248	-	-	9.968-	-	342.981	73.701-	269.280
1.2.2 Inventaris en apparatuur	468.879	275.287-	193.591	28.304	0	42.994-	0-	497.183	318.281-	178.902
1.2.3 Overige vaste bedrijfs- middelen	85.002	63.931-	21.071	2.128	0	5.271-	0-	87.130	69.201-	17.929
Materiële vaste activa	896.861	402.951-	493.911	30.432	0	58.232-	0-	927.293	461.183-	466.110

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten Meubilair, Technisch inventaris en ICT middelen.

Onder overige vaste bedrijfsmiddelen vallen investeringen in onderwijsleerpakket en overige investeringen.

1.5 Vorderingen

	31 december 2018	31 december 2017	
1.5.2	Vorderingen OCW	66.742	70.509
	De vordering OCW heeft betrekking op de overlopende posten vanuit de personele lumpsum, impulsgebieden en personeels- en arbeidsmarktbeleid.		
1.5.6	Overige overheden	1.259-	-
1.5.7	Overige vorderingen	10.500	10.500
	<i>Overige overlopende activa</i>	41.350	25.438
	<i>Kruisposten</i>	0	0
1.5.8	Overlopende activa	41.350	25.438
	Totaal Vorderingen	117.333	106.447

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

1.7 Liquide middelen

	31 december 2018	31 december 2017	
1.7.1	Kasmiddelen	-	-
1.7.2	Banken	1.089.883	1.043.765
		1.089.883	1.043.765

2.1 Eigen vermogen

	Boekwaarde per 31 december 2017	Mutaties 2018		Boekwaarde per 31 december 2018	
		Bestemming resultaat	Overige mutaties		
2.1.1	Algemene reserve	665.121	30.657	-	695.778
2.1.2	Bestemmingsreserve publiek	464.184	-	-	464.184
2.1.3	Bestemmingsreserve privaat	246.889	9.139	-	256.027
		1.376.194	39.796	-	1.415.989

De bestemmingsreserve privaat is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen.

Toelichting Bestemmingsreserve publiek:

	Boekwaarde per 31 december 2017	Mutaties 2018		Boekwaarde per 31 december 2018
		Bestemming resultaat	Overige mutaties	
Personele reserve	464.184	-	-	464.184
	464.184	-	-	464.184

2.2 Voorzieningen

	Boekwaarde per 31 december 2017	Mutaties 2018			Boekwaarde per 31 december 2018	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
		Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval			
2.2.1 Personeel	6.861	1.650	-	-	8.511	-	8.511
<i>Jubilea</i>	<i>6.861</i>	<i>1.650</i>	-	-	<i>8.511</i>	-	8.511
2.2.3 Overige voorzieningen	37.972	15.000	4.104-	-	48.869	13.738	35.131
<i>Onderhoud</i>	<i>37.972</i>	<i>15.000</i>	<i>4.104-</i>	-	<i>48.869</i>	<i>13.738</i>	35.131
	44.833	16.650	4.104-	-	57.380	13.738	43.642

2.3 Langlopende schulden

	Boekwaarde per 31 december 2017	Mutaties 2018			Boekwaarde per 31 december 2018	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar
		Aangegane leningen	Aflossingen	Aflossings- verplichting			
2.3.5 Overig	69.000	-	11.500-	11.500-	57.500	57.500	11.500
	69.000	-	11.500-	11.500-	57.500	57.500	11.500

De aflossingsverplichting voor het komende jaar is onder de kortlopende schulden opgenomen.

Dit betreft een renteloze lening van de gemeente Opsterland met een looptijd van 15 jaar (2009-2024).

De verschuldigde aflossingsverplichting bedraagt € 11.500 per jaar. Er zijn geen zekerheden gesteld.

2.4 Kortlopende schulden

	31 december 2018	31 december 2017
2.4.3 Crediteuren	24.997	25.850
2.4.7.1 <i>Loonheffing</i>	44.799	41.048
2.4.7.3 <i>Premies sociale verzekeringen</i>	3.825	2.467
2.4.7 Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	48.624	43.515
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen	12.876	11.729
2.4.9 Overige kortlopende schulden	2.107	2.014
2.4.9 Aflossingsverplichting leningen	11.500	11.500
2.4.10.5 <i>Overlopende passiva m.b.t. vakantiegeld</i>	38.810	32.555
2.4.10.8 <i>Overlopende passiva algemeen</i>	3.543	6.933
2.4.10.8 <i>Overlopende passiva mbt subsidie overig</i>	-	20.000
2.4.10 Totaal overlopende passiva	42.353	59.488
Totaal kortlopende schulden	142.457	154.096

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

2.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er is een contract met Onderwijsbureau Meppel. Dit contract wordt periodiek verlengd.

Er is een mantelovereenkomst gesloten voor het plaatsen van zonnepanelen voor het bedrag van € 95.933,81. Deze zullen in 2019 worden geplaatst.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

Model G, Overzicht doelsubsidies OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking:

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Totaalbedrag toewijzing (€)	Ontvangen in 2018	Geheel uitgevoerd en afgerond	Nog niet geheel afgerond
			-	-		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand begin 2018	Ontvangen in 2018	Lasten in 2018	Te verrekenen 31-12-18
Aflopend			-	-	-	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand begin 2018	Ontvangen in 2018	Lasten in 2018	Stand ultimo 2018
Doorlopend			-	-	-	-	-	-	-

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2018

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen OCW

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.1.1.1	1.417.264	1.305.948	1.313.959
3.1.2.2	53.187	49.555	44.301
	1.470.452	1.355.502	1.358.261
3.1.3	74.517	72.000	72.987
	1.544.969	1.427.502	1.431.247

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.2.1	4.489	4.500	3.674
3.2.2	22.961	3.000	3.500
	27.450	7.500	7.174

3.5 Overige baten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.5.1	25	400	-
3.5.5	15.825	13.000	14.212
3.5.6	16.387	8.250	10.479
	32.236	21.650	24.690

4.1 Personele lasten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.1.1.1	882.870	862.331	799.564
4.1.1.2	168.253	164.338	137.466
4.1.1.3	116.348	113.642	108.401
4.1.1	1.167.471	1.140.311	1.045.432
4.1.2.1	1.650	-	431
4.1.2.2	113.424	27.400	71.093
4.1.2.3	13.082	13.590	13.387
4.1.2.4	20.407	17.000	13.473
4.1.2	148.564	57.990	98.384
4.1.3	26.853-	-	8.917-
	1.289.182	1.198.301	1.134.899

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging)	18	17

4.2 Afschrijvingen

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.2.2.1 Gebouwen	9.968	9.968	9.968
4.2.2.2 Inventaris en apparatuur	42.994	47.245	45.971
4.2.2.4 Onderwijsleerpakket	5.271	5.636	5.612
	58.232	62.849	61.552

4.3 Huisvestingslasten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.3.3 Onderhoud	4.196	3.000	11.184
4.3.4 Water en energie	14.865	11.100	10.983
4.3.5 Schoonmaakkosten	25.074	24.500	23.731
4.3.6 Heffingen	2.042	4.500	3.357
4.3.7 Dotaties overige onderhoudsvoorzieningen	15.000	15.000	12.000
4.3.8 Overige huisvestingslasten	1.505	825	599
	62.682	58.925	61.855

4.4 Overige lasten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	47.102	45.400	44.754
4.4.2.1 <i>Inventaris en apparatuur</i>	2.906	4.750	2.222
4.4.2.2 <i>Leermiddelen</i>	50.624	47.700	45.543
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	53.530	52.450	47.766
4.4.4 Overig	54.210	50.200	46.772
	154.842	148.050	139.292

Uitsplitsing

4.4.1.1 Honorarium onderzoek jaarrekening	2.511		2.420
Accountantslasten	2.511		2.420

Flynth Audit heeft voor de controle van de jaarrekening een mantelcontract afgesloten met Onderwijsbureau Meppel. Als gevolg hiervan factureert Flynth Audit aan Onderwijsbureau Meppel en niet rechtstreeks aan de afzonderlijke schoolbesturen, welke bij Onderwijsbureau Meppel zijn aangesloten. Onderwijsbureau Meppel brengt voor haar totale dienstverlening aan de afzonderlijke schoolbesturen een all-in vergoeding in rekening. Hierin zijn de kosten voor de controle van de jaarrekening opgenomen. Het bedrag dat in de jaarrekening is toegelicht aangaande de controle van de jaarrekening is gebaseerd op een interne calculatie van het totale budget van Flynth Audit, welke gebaseerd is op de omvang van het schoolbestuur ten opzichte van het totaal.

5 Financiële baten en lasten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
5.1 Rentebaten	78	1.500	147
	78	1.500	147

A.1.7

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteit
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Friesland	Stichting	Gemeente Leeuwarden	4
Vereniging Christelijke Scholen Opsterland	Vereniging	Gemeente Opsterland	4
Samenwerking Passend Onderwijs	*1	Beetsterzwaag	4

*1 De samenwerking krijgt vorm door een convenant tussen de Opsterlandse basisscholen.

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

A.1.8

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren die op Vereniging voor Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Ureterp van toepassing is.

Op grond van de WNT regelgeving is de klasseindeling A van toepassing. Bij deze klasseindeling geldt voor 2018 een bezoldigingsmaximum van € 111.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

1a. Leidinggevende topfunctionarissen mét dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling (bedragen in €)

Naam	S.O. Hiemstra																			
Functiegegevens	directeur																			
Aanvang en einde functievervulling 2018	1/1-31/12																			
Omvang dienstverband in FTE	1																			
Dienstbetrekking j/n	j																			
Bezoldiging																				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	77.315																			
Beloningen betaalbaar op termijn	12.230																			
Subtotaal	89.545																			
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	111.000																			
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag																				
Totaal bezoldiging	89.545																			
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan																				
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling																				
Gegevens 2017																				
Aanvang en einde functievervulling 2017	1/1-31/12																			
Omvang dienstverband 2017 in FTE	1																			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	75.019																			
Beloningen betaalbaar op termijn	12.382																			
Subtotaal	87.401																			
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	107.000																			
Totaal bezoldiging 2017	87.401																			

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam	Functie						
F. Reitsma	Onderhoud en huisvesting vanaf 05-11-2018		Dagelijks bestuur - uitvoerend bestuur				
H. Kasimier	Onderhoud en huisvesting t/m 05-11-2018		Dagelijks bestuur - uitvoerend bestuur				
A. Zeilinga	Penningmeester		Dagelijks bestuur - uitvoerend bestuur				
L. Elverdink	Onderwijs en personeel vanaf 25-06-2018		Dagelijks bestuur - uitvoerend bestuur				
A.M. Fijnvandraat	Onderwijs en personeel t/m 25-06-2018		Dagelijks bestuur - uitvoerend bestuur				
P. Postma	Lid		Algemeen bestuur - toezichhouder				
L. Taekema	Lid vanaf 25-06-2018		Algemeen bestuur - toezichhouder				
I. Braam	Secretaris		Algemeen bestuur - toezichhouder				
A. van der Horn	Voorzitter		Algemeen bestuur - toezichhouder				

2. UITKERINGEN WEGENS BEËINDIGING DIENSTVERBAND AAN TOPFUNCTIONARISSEN MET OF ZONDER DIENSTBETREKKING (bedragen in €)

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband voldaan aan topfunctionarissen met en zonder dienstbetrekking.

3. OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bestemming van het resultaat

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

- € 30.657 wordt toegevoegd aan de algemene reserve
- € 9.139 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve privaat

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

Bestuur:

- F. Reitsma

- A. Zeilinga

- L. Elverdink

Toezichhouder:

- P. Postma

- L. Taekema

- I. Braam

- A. van der Horn

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	50104
Naam instelling	Vereniging voor Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Ureterp
KvK-nummer	4000263
Statutaire zetel	Ureterp
Adres	Foareker 21
Postadres	Foareker21
Postcode	9247 AA
Plaats	Ureterp
Telefoon	0512-301771
E-mailadres	info@deopdracht.nl
Website	www.deopdracht.nl
Contactpersoon	S.O. Hiemstra
Telefoon	0512-301771
E-mailadres	info@deopdracht.nl

BRIN-nummers 03XI Christelijke Basisschool De Opdracht

Overige gegevens

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het toezichthoudend bestuur van Vereniging voor Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Ureterp

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Vereniging voor Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Ureterp te Ureterp gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging voor Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Ureterp op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging voor Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Ureterp, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening**Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het toezichthoudend bestuur voor de jaarrekening**

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het dagelijks bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het dagelijks bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Het toezichthoudend bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het toezichhoudend bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 7 mei 2019
Flynth Audit B.V.

Was getekend

drs. E.J. Schollaardt RA